BİZİM TAKVİMİMİZ

Tarih boyunca zamanı ölçmek için büyük millet ve devletlerin kendi takvimleri olmuş, farklı topluluklar da kendilerince halk takvimleri oluşturmuştur. Bu takvimlerin her biri, bir dünya görüşünü yansıtır, dinî inançların etkisini taşır. Ay veya güneşin hareketlerine göre, bazen de burçlara itibar ederek düzenlenen bu takvimler, başlama tarihi olarak dünyanın belirli şahsiyetlerin doğumları ve Nevruz gibi tabiat olayları ile ilişkili bazı önemli olayları esas alırlar. İlginçtir ki, tarih boyunca farklı sebeplerle insanların takvimlere müdahalesi söz konusudur. Romalıların kullandıkları takvimler bunun bariz örneklerindendir. Kur'ân-ı Kerim'in eleştirdiği Arapların "nesî" uygulaması da takvimler konusundaki keyfiliğin bir örneğidir.

Geçmişte kullanılan farklı takvimlerin birkaçı günümüzde bazı devletlerce kullanılıyor. Çin, İran ve Hindistan'ı buna örnek gösterebiliriz. Ancak genel olarak bakıldığında globalleşen dünyada, yerel bazı özellikler korunsa bile, ortak takvim olarak Gregoryen/Milâdî Takvim kabul edilir. Müslümanlar bu takvimi kullanmakla birlikte kendilerine has olan Hicrî Takvimi de bırakmazlar. Bazı ülkelerde resmî olarak kullanılan Hazreti Muhammed'in hicretini başlangıç tutan Hicrî Takvim, Müslümanların özellikle ibadetlerinde esas aldıkları ve dinî hayatlarına yön veren takvimdir. Meselâ, oruç ve hac ibadeti, iki bayram, mübarek gün ve geceler bu takvime göre yapılır, kutlanır.

Ayın dönüşlerini esas alan ve 12 aydan oluşan Hicrî Takvim, Hazreti Ömer döneminde uygulamaya konmuş ve Hazreti Muhammed (s.a.s.)'in hayatıyla ilişkilendirilerek oluşturulmuştur. Diğer milletlerde olduğu gibi, İslâm takvimi olan Hicrî Takvim de Müslümanların inançlarını ve kâinata bakışlarını yansıtır.

Dünyadaki ticarî, kültürel ve sosyal gelişmeler sonucu baskın bir şekilde kullanılan veya dayatılan Milâdî Takvimi günümüzde görmezden gelmek mümkün değil. Fakat Müslümanların kendilerine ait Hicrî Takvimi de eşzamanlı kullanmaları özgün kimliklerini korumaları açısından önemlidir. Özellikle küreselleşen dünyada her an birtakım değerlerin erozyona uğratıldığı, her alanda bir tektipleşmenin yaşandığı bir ortamda farklılıkları yaşatmak ayrı bir öneme sahiptir. Bu bilhassa dinî inanç ve değerlere yönelik dönüştürücü ve buharlaştırıcı çabaların büyük bir hızla sürdüğü günümüzde Müslümanların üzerinde durmaları gereken ciddî bir meseledir. Zira Hicrî Takvimden uzaklaşan ve Milâdî Takvimi tamamen benimseyen insanların bizim dinî anlayışımıza ve kültürümüze zıt olan birçok zararlı "yeniliği" kabul etmek zorunda kalacakları muhakkaktır. Bu hususta bir de işin ticarî boyutlarını, batı (Hristiyan) kültürünü dayatma çabalarını göz önüne alırsak, hiç şüphesiz, takvimin bir kültür kodu, felsefe ve kimlik modu olduğu anlaşılacaktır.

Milâdî Takvime bağımlı olanın yılbaşı fırtınasından kurtulması mümkün olmayacağı gibi, Hicrî Takvimi düstur edinenin hicretin derin dünyasına dalacağı da göz ardı edilemez.

Vedat S. Ahmed

Sayı 8 (320)
Ağustos 2021
Yıl XXXI

ISSN: 1312-9872

Yayın Sahibi
BULGARİSTAN MÜSLÜMANLARI BAŞMÜFTÜLÜĞÜ

Yayın Türü
Aylık, süreli

Başredaktör
Vedat S. Ahmed

Yayın Kurulu
Cemal Hatip
Dr. Kadir Muhammed
Murad Boşnak
Muhammed Kamber
Dr. Selime Hasanova
Aydın Ömerov

Dizgi ve Tasarım
Salih M. Şabanov

Adres
Sofya 1000
ul. „Bratya Miladinovi" 27
Müslümanlar Dergisi

tel.: 02/981 60 01

Temsilcilikler
Bölge Müftülükleri
Cami Encümenlikleri

Online
www.grandmufti.bg
muslumani@grandmufti.bg

Baskı
Sky Print

Abone ücretleri
Yıllık: 24,00 lv.
Altı aylık: 12,00 lv.

İÇİNDEKİLER

02 Biz Sadece Okul Değil, Bir Aileyiz
06 Muharrem Ayı ve Aşure Geleneğimize Dair
08 Muhacirlere Sahip Çıkan Medineliler: Ensâr
10 Bir Başka Göç
12 Dağ İle Konuşan İnsan
14 Bir Gönül Erinin Bir Kızcağızı Eğitme Derdi
16 Eskicuma Saat Camisi
17 Nutfullah Receb (d. 1931)
18 Haber Turu

İmzalı yazılardan, ilân ve reklamlardan reklam sahipleri sorumludur. • Sayın okuyucularımız, dergimizin sayfalarında ayet-i kerime, hadis mealleri ve mübarek isimler bulunduğu için yerlere atılmamasını rica ediyoruz.

BİZ SADECE OKUL DEĞİL, BİR AİLEYİZ

Mestanlı (Momçilgrad) İmam Hatip Lisesi Öğretmeni Fikriye Bozova İle Mülâkat

Ribnovo köyünden olan 34 yaşındaki Fikriye Bozova, Smolyan Bölgesinde evli ve 2 çocuk annesidir. 2005 yılında lise eğitimini tamamlayıp Rusçuk İmam Hatip lisesinden mezun olan Fikriye Hanım, Filibe Üniversitesi Kırcaali Şubesinin Bulgar Dili ve Tarihi Bölümünde Pedagoji eğitimi almıştır.

Filibe Üniversitesinde "Okul Psikolojisi" ve Sofya Üniversitesinde "Liseler İçin Felsefe" bölümlerinden yüksek lisans dereceleri olan Fikriye Bozova, hâlihazırda Mestanlı İmam Hatip Lisesinde öğretmenlik yapmaktadır. Fikriye Hanım, öğrencileri ile birlikte okul ortamını değiştirme ve iyileştirme yönünde farklı projelere imza atmaktadır.

► ***Fikriye Hanım, mesleğinizi okurlarımıza tanıtarak söyleşimize başlayalım. Mestanlı İmam Hatip Lisesinde „Tarih ve Medeniyet" ve „Felsefe" derslerine giriyorsunuz. Kaç yıldır öğretmenlik yapıyorsunuz? Bu meslek sizin için ne ifade ediyor?***

İlk olarak Mestanlı İmam Hatip Lisesindeki çalışmalarıma ve görüşlerime göstermiş olduğunuz ilgiye teşekkür ederim. Ne yazık ki, eğitim alanında çok fazla deneyime sahip olduğumu söyleyemiyorum, çünkü sadece 4 yıllık bir tecrübem var. Ancak özellikle Bulgaristan'da bulunan imam hatip liseleri ile aramda her zaman özel bir bağ olduğunu hissederim. Böyle bir okul mezunu birisi olarak öğrencilik yıllarımda kurmuş olduğum bağ, aldığım eğitim ve hayatla ilgili bilgiler her zaman şükredeceğim şeyler olacak.

Ayrıca daha sonraki bir aşamada imam hatip liselerinin hayatında ve gelişmesinde artık öğretmen rolünde bulunabilme imkânına sahip olduğum için de şükrediyorum.

Hayata anlam katan şey, çocukların fizikî ve ruhî gelişiminin bir parçası olmaktır. Bu mesleğin getirdiği bütün zorluklara ve engellere rağmen, başarıya giden yolda en çok özveri ve azim gerekir.

Öğretmenlik mesleği, kendisini farklı alanlarda geliştirmiş bir insan olmayı gerektirir, yani öğretmen olmanın yanı sıra, çocukların güven ihtiyacını karşılamak, inanarak paylaşmalarını sağlamak adına psikolog olmayı da gerektirir.

Beni öğrencilerimin başarıları memnun ediyor. Öğretmenlik mesleğini icra ederken daha da iyisini yapabileceğime inanıyorum. Dünyayı daha yaşanabilir bir yere dönüştürecek, güçlü bir toplum oluşturmanın ön koşulu olan eğitimin gücüne inanıyorum. Bu sebeple, öğrencilerim aracılığıyla dünyaya bir şeyler katabilmek adına kendimi geliştirmeye son derece hevesliyim.

► ***Genç ve azimli bir öğretmen olarak kendinizi geliştirmeye ve deneyim kazanmaya devam ediyorsunuz. Bu yıl "Sofya Platformu" Vakfının "Vatandaşlar Topluluğu Olarak Avrupa" programı kapsamındaki eğitim modüllerine katıldınız. Psikolog Ekaterina Lozanova ile Bulgaristan'ın farklı noktalarında ebeveyn ve çocuklar ile bir dizi görüşmeler düzenlediniz. Müslüman topluluğunu da ilgilendiren bu eğitim seminerlerinin amacı neydi ve hedefe ulaşıldı mı?***

Evet, insan hayatın kendisine sunduğu fırsatlardan yararlanabilmeli. Bu konuda oldukça azimli ve istekliyim. Mesleğimde ve hayatımda uygulayabil-

mek için beceri ve tecrübe kazanabileceğim birçok eğitim seminerine katılıyorum. Sorunu inceleme yeteneği, proje fikrini geliştirme, bütçeyi başarılı bir şekilde planlama gibi birçok beceri, "Sofya Platformu"ndaki paydaşlarım sayesinde geliştirdiğim becerilerden sadece küçük bir kısmı. Bütün bunlar bilgi ve becerilerin toplum yararına yönlendirilmesiyle anlam kazanır. Bu bağlamda uzun zaman önce planlanan, ancak farklı sebeplerle ertelenen bir projeyi hayata geçirmeyi başardım.

Projenin ana hedeflerinden biri, küçük yerleşim yerlerinde bulunan ebeveynlere çocuk yetiştirme sürecinde yardım ve destek vermek, karşılaştıkları sorunlarla başa çıkmak adına farklı çözümler sunabilecek alanın uzmanı bir kişiye ulaşmalarını sağlamaktı.

Eğitime ve bilgiye inanan sorumlu ebeveynlerin, uzman kişilere güvenerek faal ve sorumlu vatandaşlar inşa etmenin temelini oluşturduklarına inanıyorum.

►*Müslümanların çocuk yetiştirme ve eğitimi ile ilgilendiklerini düşünüyor musunuz? Ve sizce, her bir ana-babanın bilmesi gereken en önemli şey nedir?*

Tabiî ki, çocuklar ebeveynler için daima bir öncelik olmuştur, Müslümanlar da bu konuda istisna değil.

Her ebeveynin mutlaka bilmesi gereken şey, nasıl bir dünyada yaşayacağımızın yetiştirdiğimiz gelecek nesile bağlı olduğudur. Ve burada aklıma bir Arap atasözü geliyor: "İyi eğitim, en iyi mirastır".

►*Geçtiğimiz öğretim yılının başında, 15.09.2020 tarihinde "Bir kitap al. Onu okuluna bağışla!" girişimi başlatıldı. Mestanlı İmam Hatip Lisesi kütüphane fonunun zenginleştirilmesi bağlamında bu kampanya nasıl sonuçlandı? Ayrıca yeni "Akif Atakan" kütüphaneniz hakkında da bilgi verebilir misiniz?*

Evet, söz konusu, Bulgaristan Millî Radyosu (BNR)'nin başlattığı mükemmel bir kampanyaydı ve biz büyük bir heyecanla katıldık. Amaç, gençleri kitapların dünyasına çekmekti. Teknoloji çağında gençlere kitabı sevdirmeyi başarmak bir yana, kitap okumalarını sağlamak büyük başarı. Bu bağlamda öğrencilerin istedikleri zamanlarda ulaşabilecekleri, hemen hemen her türden kitapların bulunduğu geniş bir kütüphanemiz var. Aynı zamanda bu harika aktiviteye kendilerini tamamıyla verebilmeleri için özel köşeler meydana getiriyor ve yeni kitaplar almak için bütçe ayırıyoruz, bu da güzel sonuçlar veriyor. Kızların büyük bir kısmı düzenli olarak kitap okuyor, ancak erkekler için şimdilik bu çalışma etkili olmuyor. Bu yüzden onları da çekmek adına daha özel yöntemler düşünmemiz gerek.

Okulumuzun binasında bulunan "Akif Atakan" Kütüphanesi ile gurur duyuyoruz. Burada 300 yıldan daha eski kitaplar muhafaza ediliyor. Bu kaynaklardan sadece öğrenci ve öğretmenler değil, dışarıdan okuyucular da yararlanabilir.

▶ ***Kovid-19'un yol açtığı karmaşık salgın ortamında okulunuz siperlik maske üreterek en ön saflarda yer alan sağlık çalışanlarına bağışta bulunmuştu. Siperlik maskeler öğrencileriniz ve meslektaşlarınız tarafından üretildi. Ardından onları Mestanlı, Kırcaali, hatta Sofya'da bulunan hastane ve huzur evlerine bağışladınız. Bu harika fikir nasıl doğdu?***

Fikir, gelişigüzel bir şekilde tamamen öğrenci ve öğretmenlerin ürünü. Öğrencilerimizin bir bölümünün Türkiye Cumhuriyetinde 3D modelleme eğitimi almasından kısa bir süre sonra bizi salgın vurdu. Ardından oradaki ortaklarımız 3D yazıcı hediye ettiler. Öğrencilerimiz yazıcı ile cami, stadyum ve okul maketlerinden başlayarak araba parçalarına kadar akla gelebilecek her türlü şeyi yaptılar, bir sonraki adım da büyük zorluklar sonucu empati ile ortaya çıkan kask üretimi oldu.

Bu da bizim içinde yaşadığımız topluma katkıda bulunma yöntemimizdi. Ülke genelinde hastanelere, okullara ve anaokullarına 1 000'den fazla siperli maske ücretsiz olarak dağıtıldı. Bu başarımızla da gurur duyuyoruz.

▶ ***Mestanlı'daki Müslüman okulu göze çarpan sonuçlar elde etmeyi başardı. Öğrencilerin saymakta zorlandığımız yarışma, turnuva, açık ders, kermes, gezi, seminer gibi birçok etkinlikte yer aldığını görüyoruz. Bu büyük başarı neye bağlı?***

Bütün ekibin özveri ile çalışmasına bağlı. Bize göre, okulun ve özellikle Müslüman gençlerin gelişimi, zamanımızın çoğunu adamış olduğumuz bir misyondur. Bizim işimiz derslerin sona ermesi ile bitmiyor, hatta meslektaşlarımızın büyük bir bölümü çocuklara olabildiğince faydalı olmak adına mola zamanından alıp öğrencilere ilâve zaman ayırarak çalışıyor. Biz sadece okul değil, bir aileyiz biz.

▶ ***Bir insan için en önemli şey ailedir. Okulun müdürü olan eşiniz Ahmet Bozov ile dengeli ve hedefe odaklı bir şekilde sevindirici büyük başarılara imza attığınızı görüyoruz. Aile hayatı deneyimlerinizi paylaşır mısınız? Aile mutluluğunun formülü nedir?***

İkimiz de işimizi son derece kişisel algılıyoruz. İşlere ayırdığımız zaman, genellikle aileye ve dinlenmeye olan zamanımızdan çalıyor, ancak bu bizim benimsediğimiz ve bizi memnun eden bir şey. Bu yüzden Allah bize ömür ve sağlık verdiği müddetçe faydalı, güçlü ve sağlıklı toplum inşa etmek adına gençleri İslâmî ve insanî ilkeler konusunda eğiterek Bulgaristan'daki Müslüman topluluğu geliştirmek ve güçlendirmek için çaba göstereceğiz.

▶ ***Bulgaristan'daki Müslüman toplumun geleceğini nasıl görüyorsunuz?***

Müslüman kimliğinden utanmayan, aksine kadim değerlerimize ve erdemlerimize kenetlenmiş, gelişim ve iyileştirme yolunda ilerlemek için sağlıklı ve kendinden emin bir toplum hayal ediyorum.

▶ ***Kıymetli Hocam, değerli zamanınızdan ayırarak kişisel deneyimlerinizi paylaştığınız için içtenlikle teşekkür ederiz! Allah kolaylık versin ve hepimizi mutlu edecek başarılar nasip etsin!***

RÖPORTAJI HAZIRLAYAN:

İSMİYE İSMAİLOVA

DELİORMAN

Bir başkadır Deliorman, her mevsimde.
Bazen, çok uzaklarda olsak da ondan,
yaşar kalplerde her an,
unutulmaz Deliorman!

DR. SELİME HASANOVA
YÜKSEK İSLÂM ENSTİTÜSÜ
ÖĞRETİM GÖREVLİSİ

MUHARREM AYI VE AŞURE GELENEĞİMİZE DAİR

Hazreti Ali (r.a.)'den rivâyet edildiğine göre, bir adam gelip Rasûlüllah (s.a.s.)'e sordu: "Yâ Rasûlâllah! Ramazan'dan sonra hangi ayda oruç tutmamı emir buyurursunuz?" Ona cevaben Rasûlüllah (s.a.s.) buyurdu ki:"Eğer Ramazan'dan sonra oruç tutacaksan, Muharrem ayında tut. Çünkü o Allah Teâlâ'nın ayıdır. O ayda bir gün var ki, Allah Teâlâ o günde bir kavmin tövbesini kabul etmiştir, diğer bir kavmin de tövbesini kabul eder." (Tirmizî, Savm, 40)

Hazreti Adem (a.s.)'dan Hazreti Muhammed (s.a.s.)'e kadar tarih sahnesinde yer alan birçok toplum ve kültürün hürmet atfedip kutlayageldiği mübarek ay, gün ve gecelerin konumu günümüze kadar tartışılagelmiştir. Bunlardan bazılarına Kur'ân-ı Kerîm'de açıkça işaret edilirken, bazılarına da hadis-i şeriflerde değinilmiştir. Öteden beri ecdâdımızdan gelen uygulamalarda da görüldüğü üzere, bu faziletli vakitler yapacağımız ibadetler ve kazanacağımız hayırlar bakımından önemli fırsatlardır. Zira böylesi anlamlı zaman dilimlerinde yapılan ibadetlere verilen mükâfatlar da hakkıyla ihyâ edilen malûm gün, gece ve ayın büyüklüğüne göredir. Ağır misafirin ağır hediyesi olur misali...

İnsanlar arasında seçkin şahıslar var olduğu gibi, zaman ve mekâna bağlı olup mânen değeri yüksek gün ve geceler de vardır. Her konuda olduğu gibi söz konusu gün ve geceler hakkında da Allah Rasûlünün dile getirdiği önemli hususlar bulunmaktadır. Üç aylar, Ramazan ayı, Muharrem ayı, Kadir gecesi, Bayram günleri, Arefe günü, Cuma günü hep bu kapsamda değerlendirilmektedir. Bu vakitlerin faziletli addedilmesi kendilerinde tahakkuk eden bazı olaylar sebebiyledir. Tarihî verilere ve toplumsal inanışa göre, Muharrem ayının onuncu günü olan Aşure günü, bazı mucizevî hadiselerin meydana geldiği kıymetli bir gündür. Örneğin; Nuh (a.s)'ın Cudi Dağına demir atması; zalim Firavun ve ordusunun Kızıl Denizin sularında boğulması; Davûd peygamberin duasının kabul edilmesi; Halîlü'r-Rahmân İbrahim (a.s.)'ın oğlu İsmail'in dünyaya gelmesi; Eyyûb (a.s.)'ın yakalandığı amansız hastalıktan şifa bulması Aşure gününde vukû bulan sıradışı olaylardan bazılarıdır.

Dinimizde önemli bir yere sahip olan Muharrem ayı hicrî/kamerî takvimin ilk ayıdır. Rasûl-i Ekrem Efendimiz bu ayı "Allah'ın ayı" olarak nitelendirerek Ramazan'dan sonra tutulan en faziletli orucun bu ayda tutulan oruç olduğunu beyan etmektedir. Muharrem ayının özel kılınışı Yüce Mevlâ'nın kullarına bol lütuf ve ihsanda bulunmasından ileri gelmektedir.

Muharrem; haram kılınan, yasaklanan, kutsal olan, saygı duyulan anlamındadır. Dinî literatürümüzde ise *"hürmet edilen, savaşmanın haram kabul edildiği dört aydan birinin adıdır"*.

Tarih sahnesinde Yahudî, Hristiyan ve Müslümanların bir arada yaşamalarının sonucu olarak kültürel anlamda birbirilerinden etkilendikleri ve oluşturdukları sosyal çevreden kaynaklanan bazı örf ve adetlerin ortak uygulandığı zamanlar olmuştur. Nitekim Hazreti Peygamber (s.a.s.) Medine'ye hicret ettiklerinde o dönemki Yahudî ve Hristiyan halkın Muharrem ayını ve Aşure gününü mübarek ay ve günlerden saydıklarını görmüştür. Ashâbına *"Bu tuttukları oruç nedir?"* diye sorup öğrendiğinde *"Biz Mûsâ'ya sizden daha yakın ve lâyıkız"* diyerek Aşure orucunu tutmuş ve ashabına da tutmalarını tavsiye etmiştir. Ayrıca Yahudîleri taklit etmemek için de Aşure gününden bir önceki ve

sonraki günlerde oruç tutmanın daha efdal olacağını bildirmiştir. Ramazan orucunun farz kılınmasıyla da ashabını bu orucu tutmaları konusunda serbest bırakmıştır.

Toplumumuzda Muharrem ayı denilince akla ilk gelen Aşure günüdür. Yaygın olan bir görüşe göre, Nuh (a.s.)'ın tufandan sonra pişirdiği rivâyet edilen aşure geçmişten günümüze kadar güzel bir gelenek olarak devam etmektedir. Özellikle çocukluk yıllarımızdan hatırladığımız üzere, Muharrem ayı girdiğinde büyüklerimiz aşure yapmayı asla ihmal etmez, 7'den 77'ye herkese ikramda bulunurlardı. Aşure vesilesiyle konu-komşu arasında ayrı bir muhabbet oluşur, hal-hatır edilirdi. Ana malzemesi buğday, kuru fasulye, nohut, şeker ve su olan bu nefis tatlı damak zevkine ve değişik yörelere göre farklılık arzetse de bu çeşitliliğin aşure kültürünü daha da zengin kıldığı ortadadır. Üzülerek belirtelim ki, modern çağın hazırcı gençleri ecdadının örf ve adetlerine yabancılaştıkları gibi, nenelerinin önem atfettiği aşure geleneğini de neredeyse yitirmiş durumdalar. Aksini iddia eden çıkar elbette, ancak genel kanaat ve gözlem değerlerin durmadan yozlaştığı yönündedir.

İçimden gelen bir ses der ki, hani nerede o coşkulu köy meydanları ve kocaman kazanlarda pişen aşureler?... Piştiğini kabul edelim, nerede o kazanlardan yiyen cevval çocuklar?... Günümüzde çocuklar yok deniliyor, peki nerede o gülen yüzleriyle aşure ikramını kabul eden mahalle sakinleri?... Dilimiz varmıyor söylemeye, ama yok işte... Yok olmasının sebepleri çok. Teknolojik imkân ve gelişmelerin had safhada yaşandığı bir ortamda önce insanlığımızı sonra da doğallığımızı kaybederek sunîleştik. Neden doğal hâlimizden uzaklaşmak için bu kadar çok çaba sarf ediyoruz? Bu, hepimize, bütün ilgililere yöneltilen bir soru olsun.

Eskiden pişirilen aşurelerin, eski bayramların, eski günlerin, eski dostların geri gelebilmesi için günümüz gençliğine yeni şeyler söylemek gerek. Söylemek de yetmez, belletmek gerek. Yoksa Muharrem ayı gelmiş, kamerî takvim başlangıcı imiş, aşure pişirilirmiş değer bilincinden uzak yetişen bu nesile tabir caiz ise vız gelir tırs gider!

Her şeye rağmen Muharrem ayını idrak ettiğimiz şu günlerde gelin hep beraber örf, adet ve geleneklerimizi yaşatma adına yeniden niyet edelim. Olur da kurulursa, aşure sofrasında tatlı yiyelim, tatlı konuşalım, hele bir de insanlığımıza, dindarlığımıza göz atalım. Yapmacık hareketler hiç kimsenin hayrına değildir. Evet, aşure paylaşmanın, sevincin, bereketin, iç içe olmanın sembolüdür. Ancak burada önemli bir ayrıntıyı da unutmayalım. Bu yemek, yukarda da belirtildiği üzere Tufandan sonra insanlığın yeniden başlamasıyla hazırlanıp yendi. Dolayısıyla her aşure yeni bir insanlığın, ibret alınmışlığın başlangıcı olmalı...

Bütün okurlarımızın hicrî yeni yılını kutlar, başta ailelerimize, milletimize ve bütün İslâm alemine hayırlı uğurlu olmasını Cenâb-ı Allah'tan niyaz ederim.

BİR KARIŞ TOPRAK

Ne anlamı vardır kinin, öfkenin
İnsanı yok eden düşman hainin
Beyni kemiren tükenmez hasedin
Alna sürülen silinmez lekenin.

Ne anlamı vardır çirkin yalanın
Zenginin yaptığı ufak hesabın
Gururun yıktığı büyük sevdanın
Şiddetin vurduğu acı tokadın.

Ne anlamı vardır kırgınlıkların
Kalpte açılan derin yaraların
Hayvanlık, vahşilik, ihtirasların
Şeytanı mutlu eden şaşmaların.

Ne anlamı vardır sahte aşkların
Göklerden indirilen yıldızların
Gerçeği boğan güzel masalların
Masumu aldatan oyuncakların.

Ne anlamı vardır kötülük, şerrin
Gönüllere düşen kara gecenin
Yüzüne yazılan hile garibin
Yüce geçinen zavallı birinin.

Ne anlamı vardır pembe rüyanın
İçine daldığın deniz, deryanın
Bir anda çıktığın uçsuz semanın
Bir karış toprağa bedel dünyanın.

RESMİYE MÜMÜN
KIRCALİ

MUHACİRLERE SAHİP ÇIKAN MEDİNELİLER: ENSÂR

NEJDET RİDVAN HÜSEYNÎ İMAM

Ensâr kelimesi "yardım etmek" anlamına gelen nasr kökünden türemiştir. Dinî literatürde ise ensâr, Hazreti Muhammed ve onunla beraber Medine'ye sığınan muhacirlere sahip çıkan Evs ve Hazrec kabilelerine mensup olan Müslümanlar hakkında kullanılmıştır. Peygamber Efendimizin ilk defa Hazrec kabilesi ile karşılaşması milâdî 620 yılı hac mevsiminde Akabe'de olmuştur. Hac görevini ifa etmek ve Evs kabilesine karşı Kureyş'ten yardım istemek için gelen bu kabile mensupları Hazreti Peygamberin tebliğiyle Müslüman olmuşlar ve Yesrib'e geri dönerek halkını İslâm dinine davet etmişlerdir. Ertesi yıl yine hac mevsiminde onu Hazrec ikisi Evs kabilesinden olan bir heyet Peygamber Efendimizle buluşmuş ve Müslüman olmuşlardır. İslâm tarihine bu olay Birinci Akabe Biatı olarak geçmiştir.

622 yılında gerçekleşen İkinci Akabe Biatında ise toplam yetmiş beş kişi Yesrib'ten kalkarak Mekke'ye yol almışlar, yine Akabe mevkiinde Hazreti Muhammed ile görüşmüşlerdir. Bu görüşmede Hazreti Peygamberi ve hicret edecek olan Müslümanları canları, malları ve ailelerini korudukları gibi koruyacaklarına, Rasûlüllaha itaat edeceklerine ve her türlü yardımda bulunacaklarına dair yemin ve biat etmişlerdir. Bu cevaptan hoşnut olan Hazreti Muhammed, Mekkeli Müslümanlara artık Yesrib'e hicret edebileceklerini bildirmiştir. Kendisi de Ebû Bekir ile uygun vakti beklemiş, zorlukları aşarak Evs ve Hazrec kabilelerine sığınmıştır. Gerçekleştirilen bu hicretten sonra Yesrib'in ismi Medine olarak değiştirilmiş, Mekkeli Müslümanlara yardım ettiklerinden dolayı Medine Müslümanları da ensâr sıfatı ile tarih boyunca anılmışlardır.

Peygamber Efendimiz ve Müslümanlar Mekke'de ikamet ettikleri dönemde müşrikler tarafından eziyetlere tâbi tutulmuşlar, sürekli zulme uğratılmışlardır Hazreti Muhammed, doğmuş olduğu beldede hayatının 13 yılında müşrikleri İslâmiyet'e davet etmek için çabalamış, akrabalarını ve diğer insanları ahiret gününün zorluğu hakkında uyarmıştır. Yaptığı bu iyiliklere karşılık putperestler ise onu taşlamış ve ahlâkî prensiplere uygun olmayan lakaplar takmışlardır. Daha nübüvvetin ilk yıllarında öz amcası Ebû Leheb, Hazreti Muhammed'in Kureyş içerisinde Muhammedü'l-Emîn olarak anılmasına rağmen, halkın önünde onu küçük düşürmüştür. Yapmış olduğu psikolojik baskıyı daha sonra eşi ile beraber fiile dönüştürmüş, öz amcası olmasına rağmen, yeğenine işkenceler uygulamıştır. Hatta daha

da ileri giderek Peygamber Efendimiz Kâbe'de namaz kıldığı esnada başına deve işkembesindeki pislikleri dökmüştür. Bununla da hıncını alamayan Mekke müşrikleri Darü'n-Nedve'de toplanmışlar ve onu öldürme kararı almışlardır. Allah Azimüşşan müşriklerin yapmış olduğu bu acımasız planı bozmuştur.

Mekkeli müşriklerin baskıları, yapmış oldukları işkenceler sadece Peygamber Efendimizle sınırlı kalmamıştır. Onun yolunu takip eden her insan müşriklerin gözünde atalarının dinine hıyanet eden kimse olarak görülmüştür. Bu yüzden kölelerinden, aile efradından veya yakınlarından Müslüman olanlara manevî bir savaş ilân etmişlerdir.

Müşriklerin ilk yıllarda Mekkeli Müslümanlara yaptıkları baskılar tarihin yapraklarını lekelemiştir. İlân etmiş oldukları boykot, tevhit dinine inanan kitlenin açlıktan kırılıp hayvan derilerini kemirmelerine sebep olmuştur. Bununla sınırlı kalmayan işkencelere örnek vermek gerekirse, şüphesiz, Bilâl Habeşî'yi, Yasir ailesini, Musab bin Umeyr'i, Ebû Bekir gibi ahlâkî değerleri yüksek olan sahabileri anmak gerekir.

Mekke müşriklerinin Müslümanlara yapmış oldukları işkencelerin asıl sebepleri atalarının dininden vazgeçip tevhid dinini benimsemeleridir. Bir de neden Muhammed'in son peygamber oluşu meselesidir. Müşriklere göre, bu göreve lâyık birçok Mekke ulusu bulunurken neden Haşimoğullarından bir yetim, Yaratıcı tarafından bu vazife ile şereflendirilmiştir. Bu bağlamda Velid bin Mugire de hoşnutsuzluğunu ifade eden şu sözleri söylemiştir: "Ben Kureyşin efendisi, ulu kişisi olduğum hâlde nasıl geri bırakılırım da Muhammed'e vahiy iner? Yahut Sakif kabilesninin efendisi, ulu kişisi Ebû Mesud Amr ibn Umeyr es-Sakafî de bu hususta nasıl geri bırakılır? Biz, bu iki kentin ulu kişileriyiz". Velid yine bir gün dostu Ebû Uhayha Said ibn Âs'a hitaben: "Ne olurdu, Muhammed'e gelen bu Kur'ân, Mekkelilerden yahut Taiflilerden bir adama, meselâ, Ümeyye bin Halef gibi birine inseydi ya..." deyince Ebû Uhayha da şu cevabı vermiştir: "Yahut, ey Abduşşems'in babası! Senin gibi birine ya da Sakîf kabilesinden birine, meselâ, Mesud bin Amr'a veya Kinane bin Abdi Yalil'e, yahut Mesud ibn Muttalib'e veya onun oğlu Urve bin Mesud'a inseydi ya!"

Ensâr, Mekkeli Müslümanları sadece müşriklerin elinden kurtarmamıştır. Bu zorlu süreç esnasında muhacirlerle beraber kardeş olmuşlar, onlara evlerinin kapılarını açmışlardır. Hatta aralarında Peygamber Efendimizin kurmuş olduğu kardeşliği pekiştirmek amacıyla ensâr, muhacirleri Medine'deki evlerine, işlerine, bağ ve bahçelerine ortak ederek öz kardeşliğin de üstünde ve ötesinde benzersiz bir birlik örneği göstermişlerdir. Bunun bir güzel örneğini İmam Buharî rivayet etmektedir: "Allah Rasûlüne açlıktan zayıf düşmüş birisi gelerek yardım istedi. Peygamberimiz hanımlarına haber salarak yiyecek bir şeyler göndermelerini istedi. Fakat müminlerin anneleri: Seni Peygamber olarak gönderen Allah'a yemin ederim ki, evde sudan başka bir şey yok, cevabını verdiler. Bu sefer Allah Rasûlü ashabına dönerek: Bu kardeşinizi kim misafir etmek ister? Diye sordu. Ensârdan Ebû Talha (r.a.): Ben misafir ederim ya Rasûlâllah, diyerek o yoksulu alıp evine götürdü. Eve varınca hanımına: Rasûlüllahın misafirini ağırlayalım! Evde yiyecek bir şey var mı? Diye sordu. Hanımı: Hayır, sadece çocuklarımın yiyeceği kadar bir şey var, dedi. Sahabî: Öyleyse çocukları oyala. Sofraya gelmek isterlerse, onları uyut. Misafirimiz içeri girince de lambayı bir bahaneyle söndür. Sofrada biz de yiyormuş gibi yapalım, dedi. Sofraya oturdular. Misafir karnını doyurdu; onlar ise aç olarak yattılar. Sabahleyin Ebû Talha Peygamber Efendimizin yanına gitti. Allah Rasûlü onu görünce: Bu gece misafirinize yaptıklarınızdan Allah Teâlâ razı oldu, buyurdu."

Ensârın zor günlerinde bile Müslüman kardeşlerini düşünmesi ve onlara Müslüman kardeş örneğini teşkil etmesi hususunda ne güzel bir örnek!

Medineli Müslümanlar sadece Peygamber Efendimizi ve hicret eden Müslümanları kurtarmamışlar, aynı zamanda onları kendilerine tercih etmişlerdir. Bu nefsî mertebeyi aşma esnasında kendileri İslâm tarihine ensâr olarak girmiş ve kıyamet gününe kadar da anılacaklardır. Nitekim Allah Kur'ân'da onlar hakkında şöyle buyurmaktadır: ***"Kendilerinden önce o yurdu (Medine'yi) hazırlayıp imanı gönüllere yerleştirenler ise, hicret edenleri severler ve onlara verilen şeylerden dolayı içlerinde bir ihtiyaç arzusu olsa bile kardeşlerini öz nefislerine tercih ederler. Kim nefsinin cimri ve bencil tutkularından korunmuşsa, işte onlar, kurtuluş bulanlardır"*** (el-Haşr, 59/9).

"Öne geçen muhacirler ve ensâr ile onlara güzellikle uyanlar; Allah onlardan hoşnut olmuş ve Allah onlara, içinde ebedî kalacakları, altından ırmaklar akan cennetler hazırlamıştır. İşte büyük kurtuluş ve mutluluk budur." (et-Tevbe, 9/100).

Peygamber Efendimiz Muhammed (s.a.s.) de ensâr hakkında şu mübarek sözleri söylemiştir: "Ensârı sevmek imanın alâmetidir; onlara karşı nefret beslemek ise münafıklığın alâmetidir" (Müslim). Ayrıca "Eğer hicret olmasaydı, elbette ben ensârdan bir kimse olurdum. Eğer insanlar bir vadi veya dağ yolunu tutsalar muhakkak ben ensârın vadisini yahut dağ yolunu tutardım" buyurmuştur (Müslim).

GALİP SERTEL ŞAİR-YAZAR

BİR BAŞKA GÖÇ

"İnanıp da hicret eden ve Allah yolunda cihat edenler, barındıranlar, yardım edenler, işte gerçek müminler bunlardır" (Kur'ân-ı Kerîm, Enfâl sûresi, 74. ayet).

Haziran güneşi Silistre'nin tren garına sıcak sıcak oturmuş, dargın dargın bakıyor... Coplu, köpekli, kalaşnikoflu polislere, eski sobalara, isli borulara, kırık dökük mobilyalara, eşya, kapkacak, giyim, ayakkabı dolu bavullara, çuvallara ve binlerce Türkün ruhunda bir bıçak yarasının derin izleri gibi, gözün gördüğü yerlere kadar uzayıp giden raylara...

Göç buradan başlıyor...

Tarihin ne garip cilvesi ki, yüz yıl önceleri "Vatan Yahut Silistre" diye haykırmış büyük üstat, vatan şairi Namık Kemal ve işte yine yüz yıl sonra ünlü seyyah Evliya Çelebi'nin bir "Dâr-ı Gâziyân" (Gaziler Şehri) dediği o Tuna dilberi Silistre'den başlıyor "Vatan! Vatan!" diyerek hayallere sığmayan, akıllara durgunluk veren zoraki bir göçün acı serüveni...

Göç deyince, Dobruca'nın ünlü şairi, rahmetli Aliosman Ayrantok'un hüzün verici "tutulmuş milletim göç sellerine" mısrası, kuduz deniz dalgası gibi yıkıp geçiyor sağduyunun sessiz duvarlarını ve şair var gücüyle haykırıyor:

Ayrantok, bir dert var gizli, dilinde
Açık yaz bu şirin ecdat ilinde
Kardeşin gidiyor hicran selinde
Âkıbet ölümden beter mi dersin?

Anlatıyorlar, o göç başkaydı, bu başka...

O zaman yıl 1950, şimdi ise 1989. Kırk yıl geçmiş üstünden, kırk yıl hiçbir şey mi değişmedi?... Değişmesin olur mu! Hükümetler, siyasetler, siyasetçiler, TKZS dediğimiz tarım kooperatifleri, hamleciler, "gelişmiş sosyalizm", "glasnost" (şeffaflık, açıklık), "perestroyka" (reform, yenilenme) ve saire ve saire... Değişmeyen tek bir şey var: Türk düşmanlığı, Türk korkusu, Türk paranoyası, öteki kavramı, biz ve onlar burgacı...

Şurada 93 Harbi'nden beri yüz yıldır Bulgaristan Türkleri üzerinde planlı ve programlı bir şekilde uygulanan "geceleri ürküt, gündüzleri malını zaptet" haydut anlayışı, bugün bir komünist rejimin devlet iç politikasına dönüşmüş. Failleri ise yirminci asrın "en insancıl", "en çağdaş", en-en-enlerle süslü "marksizm ideolojisi" otoriteleri. Bir üst düzey Bulgar Komünist Partisi yöneticisi televizyonun mavi görüntüsünde sırıtıyor:

"Şu anda görünen bu olay göç değil, bir "turizm" hizmeti. Biz, taraf olduğumuz Viyana İnsan Hakları Sözleşmesi ruhunda hükümetimiz ve Halk Meclisimizin aldıkları bir insancıl kararı uyguluyoruz. Günde bir iki tren değil, dört, hattâ altı, sekiz tren, on-on iki bin "turizimci" yollamaya göre çalışmalarımızı planlayıp ayarladık, bütün imkânlarımızı seferber ettik."

Oysa otuz-otuz beş yaşlarında bir köylü kadının, iri, tombul yanaklı, kırmızı benizli, topraklı ve ter kokulu üstü başıyla Dobruca köylerinden kocasını bir gece gelip yaka paça evden almışlar, götürmüşler. O gün bugün ne ses, ne seda... Suçu Türk doğması, Türk olması ve Mayıs 1989 yürüyüşlerine katılması...

Hanıma:

"Kocan Mayıs yürüyüşlerine katıldı, suç işledi, Türkiye'ye yolladık... Topla tasını tarağını, çoluk çocuğunu, al şu kırmızı pasaportunu, yolcusun!" Demişler Sancak Emniyet Müdürlüğünde...

Ve şimdi Silistre garında ayrılık öncesi, "göç treni", sonra bu treni gazeteler "utanç treni" diye yazacaklar... Ve trenin kalkmasına az bir zaman kala torunlar dedelerinin elini öpüyor, sonra kadın babasının boynuna hiç kopmayacakmış gibi sarılıyor. Gözyaşlarına boğularak:

"Baba ba!" Diye feryat ediyor. "Ba, baba, seni kimlere bırakayım?!"

Yetmişlik-seksenlik dedenin kırışık alnı, yüzü taş kesilmiş, fersiz bakışı donuk donuk, güçsüz elleriyle, canından can, etinden et küçük torunlarını okşamaya çalışıyor ve:

"Sabırlı ol, kızım... Allah sabırlar versin cümlemize... Çocuklarınız var kızım... Onları kurtarın!..."

Neden, kimden kurtarılsınlar?

Buralarda doğmamışlar mı? Buralarda yürüyüp gülerek koşmamışlar mı? Genç kadının feryadı dinmiyor, sesi çınlıyor ortalıkta:

"Baba ba!... Ba, baba!!! Seni kimlere, nasıl bırakayım..."

Bulgar polisinin itiş kakışı kesiyor bu sesi... Bulgar komünist rejimin Viyana Antlaşması yükümlülüklerini icrası...

1985'lerde alınan Müslüman adların, özgürlüklerin iadesi için 1989 Mayıs yürüyüşlerine katıldıkları bahanesiyle Türkler emniyet koğuşlarına tıkılıyor, bin bir eza ve cefadan, işkenceden sonra, ellerine dış ülkelere yönelik birer kırmızı turist pasportu vererek soruyorlar:

- Gideceğin devlet?

- Türkiye Cumhuriyeti.

- Niçin Türkiye ya? Meselâ Avusturya'ya, İsveç'e gidebilirsiniz... İzlanda'ya da olur... Baksanız ya, size ne geniş ve bol seçenekler sunuyoruz... Bizi, bugüne kadar haklarınızı gaspetmekle suçlayıp durdunuz, şimdi de geceli gündüzlü çalışarak verdiğimiz bu "turizm" hizmetiyle mi suçlayacaksınız?"

Ve o Dobrucalı köylü kadının kulakları yırtan sesi:

"Baba ba!... Ba, baba, seni nasıl bırakayım... Kimlere bırakayım?!"

Babaya "turist" pasportu verilmemiş... Aileler maksatla, planlı olarak parçalanıyor... Polisler bazı köyleri ansızın kuşatıp Türklerin evlerini basıyor, "vatan hainleri", "Türkiye casusları" aranıyor... Bazı köylerde sadece genç erkekleri birtakım uyduruk emniyet emirleri ile toplayıp otobüslere bindirerek sınır dışı ediyorlar... Şok havası yaratılıyor... Güvensizlik sürüp gidiyor... Doğdukları yerleri terk etmek istemeyenlere, "turist" pasportu için müracaat etmeyenlere evlerinde, iş yerlerinde, sokakta, meydanlarda tehditler estiriliyor, tedhişlere gidiliyor...

"Bulgaristan Bulgarların!"

"Türkler Türkiye'ye!"

Türkçü damgası almış, sorgudaki bir Türk öğretmeninin yüzüne emniyet yetkilisi anırırcasına bağırıyor:

"Bu milleti baştan çıkaran sizlersiniz. İnsanlar öyle uysal, öyle kuzu kuzu ki, bir zamanlar Emek Tarım Kooperatifleri (TKZS'ler) kurulacak dedik, razı değildiler, ikna ettik. Şimdi ekonomik durumlarından memnunlar... Okullarda anadili Türkçenin okutulması çocuklarınızın yararına değil dedik, razı gelmediler, yine ikna

ettik. Artık yirmi yıldır Türkçe okumuyorlar da dünya mı battı? Çocuklarınızın Bulgar kültürüyle entegre olmalarına yararlı değil mi?... Şimdi de adlarınız Bulgar adı olacak, Bulgar adları taşıyacaksınız dedik, beş yıldır ne büyük çabalar harcıyoruz, direniş gösterip "hayır" diyorsunuz, çalışmalarımıza çomak sokuyorsunuz... Tarihin akışını önlemek, zamanla yarışarak Marksizmi, diyalektik gelişmeyi durdurmak istiyorsunuz... Halbuki sizi, parasız pulsuz devlet okullarında okuttuk, yetiştirdik, yüce davamıza katkıda bulunasınız, aydın yarınlara köprü olasınız diye... Siz ise milliyetçiliğe soyunuyorsunuz. Bizim sosyalist toplumumuzda sizin gibilere yer yok! Sizin gibileri yıldıracağız, bezdireceğiz, arkanıza bakamadan, askıda abanızı bile alamadan kaçacaksınız... Kalacak olanlar ise çamaşır makinesinden çıkmış gibi olmalı. Temiz, lekesiz, sadık... Ne demek istediğimi anlıyorsun değil mi, öğretmenim... Sen çamaşır makinesinin ne oldu-

DAĞ İLE KONUŞAN İNSAN

SEVİNÇ EMİN

Sevr ile konuşan bir insan vardı...
Karanlıkta Mekke ile dertleşen...
İçine akıttığı gözyaşları vardı...
Yutkunduğu sözler...
Kimdir bilemezsiniz uzaktan baktığınızda
Bir tek gölgesi kalmıştı varlığını ele veren.
Öyle ya...
Hayatın ta kendisi değil miydi Sevr?
Tırmandıkça yorulduğun,
Yalnızlaştığın,
Hüzünlendiğin...
Hicretin ismini yazmak değil midir attığın her adımla?...
Hicretin ta kendisi olmak değil miydi?...
Sevr ile konuşan bir insan vardı...
Dünyaya ait her şeyi arkasında bırakan.
Cesurca...
Mekke'me özlemle bakan, baktıkça bağrı yanan
Bir insan...
Öyle ya...
Sevr, Rasûlüllahı en zor anında yalnız bırakmamak değil miydi?...
And içmek Allah'a, son zerresine kadar teslim olmak...
Kaybetmeyi zafer bilmek... Şerdeki hayra meftun olmak...
Sevr ile konuşan bir insan vardı...
Sevrin de sevdiği ve özlediği bir insan.
İçine akıttığı gözyaşları vardı...
Hicreti yazan, ama sayfalara sığdıramayan...
Varlığını feda eden... Gölgesiyle yetinen.
Öyle sade, öyle içten...
Orada... Sevr'de... Bir insan vardı...
Sevr'in de beklediği insan...

Sen Gidersen

*Göç olup
sen gidersen bu yerlerden
bulut çekilir penceremden
dul kalır evimde zaman
yılkı bir at kişner dere boyunda çaresiz
yağmur duasına durur yılgın sazlar
vakitsiz...*

*Göç olup
sen gidersen bu yerlerden
çimenler boy verip yeşil yeşil dizboyu
yüzüme bakmazlar böyle sevdalı
selâmımı almaz olur asmada üzüm salkımı
kapılanır kapıma yazgısı hüzün bir hazan
Necibe sen bilirsin bu zaman
bu zaman bir başka zaman
yılların bin dokuz yüz seksen dokuzu
bu bir kadirbilmezler oyunu bu
tutsak almış Tuna Yalısını göç adlı bir hain
pusu
ve göç olup sen gidersen bu yerlerden
beddualar eder
lânetlerim yollarını
yıkılsın köprüler...*

GALİP SERTEL

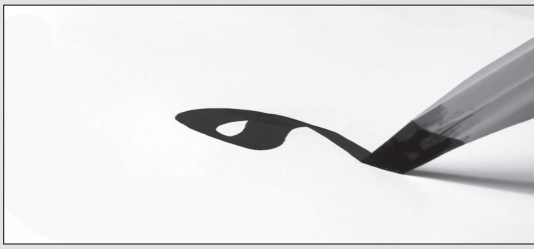

Namaz İbadeti Hazreti Peygamberden Önce De Var Mıydı?

Kur'ân'da Hazreti Muhammed (s.a.s.)'den önceki peygamberlerin de namaz ibadetiyle mükellef kılındıkları belirtilmektedir (el-Bakara, 2/83; Yunus, 10/87; Hud, 11/87; İbrahim, 14/37, 40; Meryem, 19/30-31, 54-55; Tâhâ, 20/14; el-Enbiyâ, 21/72-73; Lokman, 31/17). Ayet-i kerimelerden namaz ibadetinin sadece Hz. Muhammed (s.a.s.) ümmetine has olmayıp önceki ümmetlerde de var olduğu anlaşılmaktadır.
Yine aynı şekilde, önceki ümmetlerin namazlarında da kıyam, rükû ve secde gibi temel rükünlerin var olduğu bildirilmekle birlikte, namazın kılınışına dair detaylı açıklamalar mevcut değildir.

Namazların Rekât Sayıları ve Kılınış Şekilleri Neye Göre Belirlenmiştir?

İbadetler tevkîfîdir. Yani hem farz oluş sebeplerinin hem de uygulamalarının her yönüyle akılla bilinmesi mümkün değildir. İbadetlerle ilgili hususlar Kur'ân'da genel olarak emredilmiş, Hazreti Peygamber (s.a.s.)'in uygulamasıyla belirgin hâle gelmiştir.
Kur'ân'da, namazların belli vakitlerde farz kılındığı (en-Nisâ, 4/103), kıyam, kıraat, rükû ve secde gibi birtakım rükünlerinin olduğu bildirilmiş; söz konusu ibadetin ayrıntıları ve namaz içerisinde yapılması gereken diğer davranışlar ile ilgili hususlar Peygamber Efendimizin sünneti ile sabit olmuştur (Buhârî, Ezan, 95; Müslim, Salât, 45, Mesâcid, 176; Ebû Dâvûd, Salât, 150; İbn Mâce, Salât, 1; Tirmizî, Salât, 114). Bütün bunların bir ifadesi olarak da Hazreti Peygamber (s.a.s.), "Beni namazı nasıl kılarken gördüyseniz siz de öyle kılınız" (Buhârî, Ezan, 18) buyurmuştur. Buna göre, namazla ilgili genel hüküm, rükün ve şartlar Kur'ân'la, bunlara ilişkin ayrıntılar ise Rasûl-i Ekrem (s.a.s.)'in sünnetiyle belirlenmiştir.

BİR GÖNÜL ERİNİN BİR KIZCAĞIZI EĞİTME DERDİ

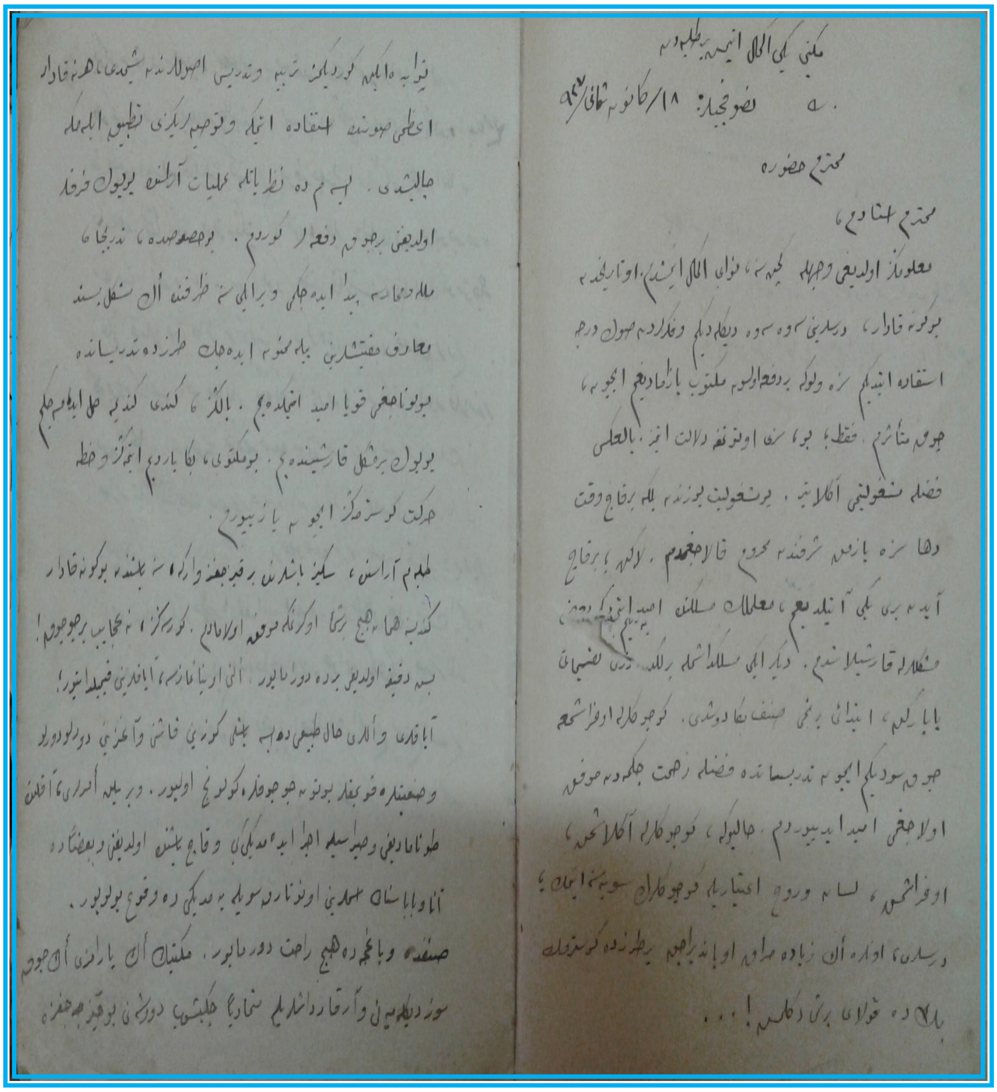

Toplum sosyolojisini yansıtması ve eğitim tarihimize ışık tutması açısından önem arz eden bu Osmanlıca mektup sureti, bir nevi "mecmua" diyebileceğimiz şiir, mektup, resmî yazı, farklı not ve kayıtların bulunduğu bir defterde yer almaktadır. Şumnu'daki Nüvvâb okulunun kurucusu Emrullah Efendinin doğum yeri olarak tanınan Deliorman'ın Yusufhanlar (Pristoe) köyü camisinde korunan bu değerli "mecmua", 1920-1930 yıllara ait tarih ve izleri taşıyan Osmanlıca kaleme alınmış belge niteliğindeki değişik yazılardan oluşmaktadır.

Mektupları yazanların genellikle Nüvvâb öğrencisi veya mezunları olduğuna bakılırsa, defterin Nüvvâblı birisine ait olabileceği düşünülebilir. Defterde birkaç defa ismi geçenlerden biri, ele aldığımız mektubun yazarı Receb Ahmed'dir. 5 Haziran 1909 tarihi doğumlu olan Receb Abdullah Ahmed, Yusufhanlar köyüne komşu olan Kemallar (İsperih) kazası Nasufçular (Duhovets) köyündedir. Kendisi, 1929 yılında Nüvvâb Medresesinin tâlî/lise kısmından mezun olmuş, köyünde imamlık ve muallimlik yapmış bir şahsiyettir.

Receb Hoca, ele aldığımız 18 Kânûn-ı Sânî (Ocak) 1927 tarihli mektubu, yeni öğretmenliğe başladığı sırada kaleme almıştır. Ancak mektubun üstünde verilen tarihte bir hata olsa gerek, zira mektubu yazan 1929 yılında mezun olduğuna göre, mektup tarihi 1929 veya 1930 olmalıdır. Nitekim bu mektup ile yakın sayfalarda bulunan başka tarih kayıtları da bunu destekler mahiyettedir.

Mektubu yazan belli, fakat muhatabın kim olduğu malûm değil. Yazıda eğitim ve öğretim metotlarından söz edildiğini, muhatabın Receb Ahmed'in hocası olduğunu ve bu alandaki yetkinliğinin vurgulandığını göz önünde bulundurursak, mektup muhatabının, o yıllarda Nüvvâb Medresesinde pedagoji ve psikoloji dersleri veren Sofya Üniversitesi mezunu pedagog Vidinli Hasib Safvetî (Aytunna) olabileceği düşünülebilir.

Mektubun dili oldukça sade ve anlaşılır, o yüzden fazla yorum yapma ihtiyacı görmüyorum. Ancak şunu da ifade etmeden geçemeyeceğim: Dünyanın büyük iktisadî buhrana şahitlik ettiği, iki dünya harbi arasındaki zorlukların yaşandığı bir dönemde Deliorman'ın ufak bir köyündeki öğretmenin ne kadar azimli, duyarlı ve iyi niyetli olduğunu anlıyoruz. Şumnu'daki Nüvvâb Medresesinin yetiştirdiği bu mütevazı gönül adamının zor şartlarda ortaya koyduğu öğrenme ve öğretme gayreti, insan psikolojisini anlama derdi, başkalarının kolayca bir tarafa bırakıvereceği sekiz yaşındaki bir kızcağızı eğitmek için çırpınışları sahip olduğu mefkûreye/ülküye işaret etmekte-

Mektebi Yeni İkmâl Etmiş Bir Talebeden
Nasufçular, 18 Kânûn-ı Sânî [1]927

Bih
MUHTEREM HUZÛRA

Muhterem Üstâdım,

Ma‘lûmunuz olduğu vechile geçen sene, Nüvvâb'ı ikmâl etmişdim. O târîhden bugüne kadar, derslerini seve seve dinlediğim ve fikirler[in]den son derece istifâde etdiğim size velev ki bir def‘a olsun mektub yazamadığım için, çok müteessirim. Fakat; bu, sizi unutmaya delâlet etmez. Bilakis fazla meşgûliyetimi anlatır. Bu meşgûliyet yüzünden belki birkaç vakit daha size yazmak şerefinden mahrûm kalacakdım. Lâkin; birkaç aydan beri yeni atıldığım, muallimlik mesleğinde ümîd etmediğim ba‘zı müşkillerle karşılaşdım. Diğer iki meslekdaşımla birlikte ders taksîmâtı yaparken, ibtidâî birinci sınıf bana düşdü. Küçüklerle uğraşmayı çok sevdiğim için tedrîsâtta fazla zahmet çekmeden muvaffak olacağımı ümîd ediyordum. Hâlbuki, küçüklerle anlaşmak, uğraşmak, lisân ve rûh i‘tibârıyla küçüklerin seviyesine inmek; dersleri, onlara en ziyâde merâk uyandıracak bir tarzda göstermek pek de kolay bir şey değilmiş!...

Nüvvâb'da iken gördüğümüz terbiye ve tedrîs usûllerinden şimdi, her ne kadar a‘zamî sûrette istifâde etmeye ve tavsiyelerinizi tatbîk eylemeye çalıştı isem de nazariyâtla ameliyât arasında büyük farklar olduğunu birçok def‘alar gördüm. Bu hususda, tedrîcen, meleke ve mahâret peydâ edeceğimi ve bir iki sene zarfında en müşkil-pesend ma‘ârif müfettişlerini bile memnûn edecek tarzda tedrîsâtda bulunacağımı kaviyyen ümîd etmekdeyim. Yalnız, kendi kendime halledemeyeceğim büyük bir müşkil karşısındayım. Bu mektûbu, bana yardım etmeniz ve hatt-ı hareket göstermeniz için yazıyorum.

Talebem arasında, sekiz yaşlarında bir kızcağız var ki, sene başından bugüne kadar kendisine hemân hiçbir şey öğretmeye muvaffak olamadım. Görseniz, ne acâib bir çocuk! Beş dakîka olduğu yerde duramıyor. Elini oynatmazsa, ayaklarını kımıldatıyor; elleri ve ayakları hâl-i tabi‘îde ise yaşlı gözünü, kaşını ve ağzını dürlü dürlü vaz‘iyetlere koymakla bütün çocuklara gülünç oluyor. Verilen emirleri, aklında tutamadığı ve sırasıyla icrâ edemediği gibi ve kaç yaşında olduğunu ve ba‘zen de ana ve babasının isimlerini unutarak söyleyemediği de vukû buluyor. Sınıfda ve bağçede hiç râhat durmuyor. Mektebin en yaramazı, en çok söz dinlemeyeni ve arkadaşlarıyla mütemâdiyen çekişip dövüşeni bu kızcağız.

Bugüne kadar kendisiyle husûsî bir sûrette uğraşmaya ve onu elimden geldiği kadar ıslâha çalıştı isem de hiçbir muvaffakiyet elde edemedim. Gayr-ı tabi‘î olduğuna kanâ‘at getirdiğim bu kızcağızla uğraşmak hemân imkân hâricinde bir şey... Bütün mekteb, hattâ, talebe velîleri de bu çocukdan şikâyet etmekde... Siz, bu vaz‘iyet karşısında bana yol gösterecek ilmî salâhiyeti hâiz bir şahsiyet gibi, bu kızı, mektebde tutmak lâzım geliyorsa kendisine nasıl mu‘âmele edeceğimi, yok, eğer mektebden uzaklaştırmak îcâb ediyorsa bu husûsda ne gibi esbâb-ı mûcibe göstermek sûretiyle kendimin ma‘zûr farz edileceğimi, tafsîlen bildirmenizi son derece ricâ ederim. Bu husûsda size baş ağrısı verdiğim için afvınıza mazhar olmayı ümîd eder, ve müşkili halletmek için bana son derece yardım edecek olan cevâbî mektûbunuzu sabırsızlıkla intizâr etdiğimi arz ile takdîm-i ihtirâmât eylerim muhterem efendim.

Hürmetkârınız: Receb Ahmed

dir. Öyle ki, hassasiyetle yaptıklarına rağmen, tevazu göstererek kendisini yetiştirme yolundaki çabaları ve sorunu tespit ederek Nüvvâb'taki hocasıyla danışmak suretiyle çözüm yolu araması da ayrı bir haslet olarak değerlendirilmelidir.

Nasufçularlı Receb Hoca bu gayretlerinin karşılığını bu dünyada nasıl gördü acaba? Ya ebedî yurdumuzdaki mükâfatı ne olacaktır? Bilemiyoruz, ama Allah hiçbir emeği zayi etmez, hele ki, insan yetiştirme konusundaki gayretler asla boşa gitmez. Söz konusu mektup bile buna şahittir.

ALİOSMAN MEHMED

ESKİCUMA SAAT CAMİSİ

Eskicuma (Cuma-i Atik/Tırgovişte) kasabası, 1500'lü yılların ortalarında yöreye yerleşen yörük Türklerce kurulmuş, kısa zamanda pazar yeri ve idarî merkez konumuna gelmiştir. Daha ziyade Eskicuma Panayırı ile tanınan kasaba, M. Kiel'in verdiği bilgilere göre, XVIII. asırda 400 hanelik olup 373'ü Müslümandır. Bu sayı, XIX. asırda iki buçuk kat artmış, Hristiyan oranı ise on kat çoğalmıştır. 1840 yılına ait Osmanlı kayıtlarına baktığımızda kasabada 11 Müslüman mahallesi görülmektedir. Bunun bir devamı olarak da 1868 yılı Tuna Vilâyeti Salnâmesi verilerine baktığımızda ise Eskicuma kasabasında 1859 hane, 17 cami, 6 medrese, 6 mektep, 1 tekke, 1 hamam ve 1 saat karşımıza çıkmaktadır. Bundan ise Eskicuma'nın iyi gelişmiş bir taşra idare merkezi olduğu anlaşılmaktadır.

1877-78'da Rus-Türk Harbi sonucunda Eskicuma Türkleri ve kültürleri ciddî zarar görmüştür. Bir taraftan göçler yaşanırken, diğer yandan da kültürel mirasımız talan edilmiştir. Nitekim 1907 yılında kasabanın vakıf komisyonu tarafından hazırlanan bir raporda zikredilen 14 cami ve 2 mescidden yedisinin namaza açık olduğu, beşinin yakıldığı, birinin yıkıldığı ve 3'ünün de muhtemelen yıkıldığı veya çalışmadığı görülmektedir. Bu tarihlerden itibaren kısa bir zaman içerisinde diğer camiler de yıkılmış ve günümüze sadece Saat Camisi olarak bilinen tarihî eser gelmiştir.

Bu caminin vakıf kayıtlarında anılan hangi cami olduğu ile ilgili bir muğlaklık var. Bu isimle Saat Camisi, Başmüftülükte bulunan Bulgarca belgelerde ilk defa 1881 yılında kaydedilmiş ve vakıf olarak da çarşıdaki değirmene sahip olduğu belirtilmiştir. Eskicumalı divan sahibi şair Ahmed Hamid'in metnini şiir olarak yazdığı ve Çorbacızâde Salih'in ustalıkla nakşettiği kitabesi, caminin 1806 yılında Hacı Mollazâde Hacı Ali tarafından tamir edildiğini, zira var olan "atik cami"nin harap olduğunu bildirmektedir. Osmanlı dönemi vakıf, nüfus ve temettuat kayıtlarına baktığımızda ise Eskicuma'nın Hacı Hüseyin mahallesi eski ve büyük bir yerleşim yeri olup bu mahalle, 1740 tarihli bir belgede Cami-i Atik mahallesi olarak da geçmektedir. 1691 yılına ait bir kayıtta merhum Hacı Hüseyin Çavuş'un yaptırdığı ve adını taşıyan bir camiden söz edilmektedir. Zikrettiğimiz 1907 tarihli raporda ise Hacı Hüseyin mahallesinde Cami-i Kebir ve Çekelez Camisi adlarını taşıyan iki cami kayıtlıdır, bunlardan Cami-i Kebir ilk sırada yer almakla birlikte vakıf malları arasında 11 dükkân ve Çarşı değirmeni zikredilmiştir. Ayrıca 1910 yılına ait vakıf komisyonu raporunda da Cami-i Kebir'in "Saat Altında" bulunan bir vakıf dükkânının yıkılıp meydanlığa çevrildiği kaydedilmiştir. Bütün bunlardan hareketle bugün Saat Camisi olarak bilinen eserin 1691 yılından önce yaptırılan Hacı Hüseyin Çavuş Camisi olup 1806 yılında Eskicuma Ayanı Dergâh-ı Âlî Kapıcıbaşısı Hacı Mollazâde Seyyid Hacı Topal Ali Ağa tarafından temelli bir tamiri yaptırılan cami olduğu anlaşılmaktadır. Bu cami, farklı kaynaklarda Cami-i Atik (Eski Cami), Hacı Hüseyin Çavuş Camisi, Cami-i Kebir veya Büyük Cami olarak zikredilmektedir.

Camiyi yaptıran Hacı Hüseyin Çavuş ile ilgili bilgimiz olmasa da tamiri yaptıran ve günümüze kadar ismi caminin kitabesinde yaşatılan Hacı Ali Bey hakkında arşiv kaynakları ve korunan mezartaşı bilgi vermektedir. Hacı Molla oğlu Ali Bey, Eskicuma'nın seçkin ailelerinden olup bazı belgeler ve mezartaşına göre seyyiddir, yani Peygamberimizin soyundan gelmektedir. 1790'lı yıllardan itibaren kasabada ayanlık yapan Ali Bey, devletine ve dinine bağlı bir kimsedir. Bu Osmanlı idarecisi, babası gibi hacca gitmiş, sözünü ettiğimiz Ahmed Hamid gibi şairlerle iyi ilişkiler kurmuş kültürlü birisi olmasının yanı sıra, Eskicuma'da başka bir cami, güzel bir konak ve Şumnu'da büyük bir zahire ambarı yaptırmıştır. Hacı Ali Ağanın iki eşinden 3 oğlu ve 1 kızı olmuş, fakat ecel kapısını genç yaşta çaldığı için 1816 yılında arkasında dul eşleri ve yetim evlâtlarını bırakarak vefat etmiştir.

Saat Camisi, zaman içerisinde farklı badirelerden geçerek günümüze gelmesinde 1970'li yıllarda ve 2009 yılında yapılan tamirler etkili olmuştur. Komünizm döneminde müftülük olarak da kullanılan caminin etrafındaki müştemilâtın bir kısmı kısa bir zaman önce müftülük ve kültür merkezi ve imam odası olarak kullanılırken, bir kısmı da kiraya verilmiştir. Caminin durumu her ne kadar iyi gözükse de ciddî bir restorasyonla çok daha güzel bir hâle gelecektir. 2003 yılında mahallî değere sahip kültür eseri ilân edilen cami, Halil ve Samet hocalar tarafından beş vakit namaza açılmakta ve dinî hizmetler sunulmaktadır.

SALİH DELİORMAN ARAŞTIRMACI

DELİORMAN'IN YANIK SESLİ HOCASI: NUTFULLAH RECEB (D. 1931)

Pek fazla mektep görmeyip mürekkep yalamayan, ama Deliorman odalarında ilim ve irfan sahibi insanlar etrafında bulunarak terbiye gören güzel insanlardan biridir 90 yaşındaki Nutfullah Recebov. Onunla tanışıklığımız 25 yıl öncesine uzanıyormuş... "Uzanıyormuş" diyorum, çünkü fakir unutmuş, ama 90'lık delikanlı unutmamış ve 25 sene sonra görüştüğümüzde "Hocam, sen filân sene Işıklar (Samuil)'de yapılan güreşlere giderken bizim camiye uğradın ve bize namaz kıldırdın" diyerek çeyrek asır önceki olayı hatırlattı!

Deliorman'ın güngörmüş, mütevazı ve hoşsohbet insanlarından biri olan Nutfullah Receb Mehmed, 1931 senesinde Şumnu iline bağlı Şeytancık (Hitrino) belediyesi Demirciköy (Strahilitsa)'da dünyaya gelir. Babası Receb Hocanın Nutfullah'tan başka üç oğlu ve bir kızı olup her birine zamanın şartlarına göre terbiye verir, fazla okutamasa da belirli değerleri aşılar. Demirciköy'de imamlık yapan Receb Hoca, oğulları Nutfullah ve Nurullah'a belirli seviyede din eğitimi vermiş olacak ki, yıllarca küçük kardeş Nurullah, birkaç yıldır da ağabey Nutfullah, belediye merkezi Şeytancık camisinin imamlığını yaparlar.

Nutfullah Receb, köyünde ilk mektepte Kur'ân okumayı ve belli başlı dinî bilgileri öğrenir, tam tecvit üzere okuyacakken hayat şartları onu mektebe devam etmekten alıkoyar. Ama küçük yaşlardan itibaren Deliorman'da bulunan ve bir nevi "halk mektebi" olan odalarda "eğitim" görür. Bazen mecilerde çalışırken, bazen cami odalarında, bazen de itibarlı kişilerin odalarındaki kahve muhabbetlerinde çok şeyler "kapmış"tır. Biribirinden güzel hikâye, kıssa ve menkıbeleri, bazı Nüvvâblı efendilerden derin bilgileri, biribirinden güzel anlamlar taşıyan şarkı ve türküleri hep bu meclislerde öğrenir.

Genç yaştan itibaren tarla işleriyle uğraşan Demirciköylü Nutfullah, 1950'li yıllardan itibaren Şeytancık'ta marangozluk yapar. Köyünden gidip gelerek ekmek parasını el hüneriyle çıkarır ve yıllarca bu alanda çalışır. Bu esnada farklı zaman ve zeminlerde "ecdat, büyükler ve ana-babadan" öğrendiği şarkı ve türküleri söyleyerek halk arasında nam salır. Bu yüzden 1965 yılında Sofya Radyosunun Türkçe Yayınlarından bir heyet Deliorman'a türkü ve türkücü aramaya, kültürel varlığımızı kaydetmeye geldiklerinde marangoz Nutfullah'ı bulurlar. İş yerine gelip buluşmaları, sesini ve yorumunu duymaları sonucu Demirciköylü Nutfullah'ı Sofya'ya davet edip söylediği 8 şarkıyı radyoda kaydederler. Ertesi sene tekrar davet edilir, 5 şarkısı daha kaydedilir ve böylece Deliormanlı büyüğümüz o yıllarda "Nutfullah Recebov" adıyla Sofya Radyosunun arşivine girer. Yıllardır dinleyicileri birbirinden güzel ve anlamlı şarkılarıyla sevindirir.

Rumeli Türküleri meşhurdur, fakat Nutfullah Beyin kalbinde klasik Türk musikisi yer eder. O yüzden onun en sevdiği yanık şarkılardan biri, güftesi Halit Bekir'e, bestesi ise Mısırlı İbrahim Efendiye ait rast makamında okunan şu sözlerden oluşur:

"Sevmediklerinle gönül avutma
Hasrete yolcuyum beni unutma
Kalbini aşkıma ateşli tutma
Hasrete yolcuyum beni unutma."

Deliorman'da bugün bu güzelim şarkıları söyleyecek insan kaldı mı bilmiyorum, ama bu şarkıları söyletecek irfanın kalmadığından eminim ve Rabbim bizi tekrar aslımıza döndürsün demekten kendimi alamıyorum.

İşte bu anlam ve duygu yüklü şarkıları terennüm ederek günlerini geçiren Nutfullah Bey, 1984 kışı gelince söylediklerini gizlice ve hatta bazen sessizce söylemeye başlar! Fakat bu karanlık devir uzun sürmez ve Şeytancık garasından Edirne'ye trenler kalkmaya başlar. Bunun sonucunda Nutfullah Recebov da Türkiye'ye gider. Ancak Anavatanda dokuz ay yaşadıktan sonra Deliorman hasreti kendisini kaplar ve dönüp gelir. O gün bugündür 1970 yılında yerleşitiği Şeytancık'ta hayatını sürdürmektedir.

On sene önce eşini kaybeden Nutfullah Receb, şimdilerde kızı Behra Hanım ile birlikte huzurlu bir ihtiyarlığa sevinmektedir. Sofya Radyosunda şarkılarını kaydettiği sırada dünyaya gelen oğlu Fuat ise İstanbul'da ikamet etmektedir. Türkiye'de mühendislik ve hâkimlik yapan torunlarıyla gurur duymaktadır.

Nutfullah Receb, Deliorman'da gönül yakan şarkıları ve tatlı sohbetlerinin yanı sıra yanık sesiyle okuduğu mevlitler ve Kur'ân-ı Kerim'den tilâvet ettiği aşr-ı şerifler ile de tanınır. Yıllarca Şeytancık'ta imamlık yapan kardeşi ile bir ağızdan okudukları mevlitleri şu anda tek başına okur, kardeşinin mihraptaki yerini ise birkaç seneden beri doldurmaya çalışır.

"Geceleri saymazsak, yaşım 45" deyen Nutfullah Receb, ileri yaşına rağmen, birçok genç imama taş çıkartacak kadar hareketli, tatlı diliyle hoşsohbetli ve kahve ikramıyla da kerametli bir Deliormanlıdır. Bizi yoldan alıkoyup evinin cennet köşesi bahçesinde Behra Hanımın kotardığı kaymaklı kahvelerimizi yudumlarken gözleri bazen parlayan, bazen de yaşaran ve her daim Cenâb-ı Mevlâya şükreden Nutfullah Hoca yine derinlere dalıyor:

"Yine aldı gam beni,
Öldürürsün sen beni,
Gam için mi yarattın,
Kadir Mevlâm sen beni."

V. AHMED

MESTANLI'DA ŞEHİTLER CAMİSİ YAPILIYOR

Mestanlı'da İmam Hatip Lisesi karşısında eski caminin yerine yapılması planlanan Şehitler Camisinin temel atma töreni için 9 Temmuz 2021 tarihinde yapıldı. Müftülük çalışanları, siyasetçiler, diplomatlar ve sivil toplum temsilcilerinin katıldığı program Kur'ân-ı Kerim tilâvetiyle başlayıp selâmlama konuşmalarıyla devam etti. Etkinliği teşrif eden misafirler arasında Yüksek İslam Şûra Başkanı Vedat S. Ahmed, Başmüftü Yardımcıları Ahmed Hasanov ve Beyhan Mehmed, T.C. Sofya Büyükelçiliği Sosyal Hizmetler Müşaviri Mehmet Genç ve Filibe Başkonsolosu Korhan Küngerü, bölge müftüleri ve belediye başkanlarıvardı. Mestanlı Müslüman Encümeni, Kırcaali Bölge Müftülüğü ve Mestanlı Belediyesinin işbirliğiyle başlattığı cami bağış yoluyla sağlanacak finansmanla inşa edilecektir.

SUUDİ ARABİSTAN BÜYÜKELÇİSİ BAŞMÜFTÜLÜĞÜ ZİYARET ETTİ

Suudi Arabistan Büyükelçisi Mesfer Algaseb 10 Temmuz 2021 tarihinde Başmüftülüğü ziyaret etti. Diplomatın görev süresinin bitmesi vesilesiyle yapılan ziyaret sırasında Büyükelçi, Başmüftü Mustafa Hacı tarafından kabul edildi. Bulgaristan Müslümanlarının dinî lideri, ülkedeki görev süresi boyunca iki kurum arasındaki iyi işbirliği sebebiyle diplomata teşekkürlerini sundu. Özellikle iki kurum arasında hac organizasyonuyla ilgili iyi düzeyde ortak çalışmalar yürütüldüğünü belirtti. Başmüftü, görüşme sonunda Büyükelçi Ekselanslarına Bulgaristan hatıra bir hediye takdim etti.

BÖLGE MÜFTÜLERİ YENİ DÖNEME BAŞLADI

Millî Müslümanlar Konferansı sonrasında Yüksek İslâm Şurasının aldığı kararla 10 Haziran 2021 tarihinde başlatılan bölge müftüleri seçim süreci, yine Şuranın aldığı kararlarla 5 Temmuzda tamamlandı. Bazıları yeni seçilen, bazıları başka bölgeye değişen, bazıları da bir dönem daha bulundukları bölgede görev yapmak üzere seçilen bölge müftüleri Şura kararından sonra Başmüftüden tayin belgelerini de alarak görevlerine başladılar.

Bu vesileyle beş yıllığına seçilen 20 bölge müftümüzü tebrik ediyor, gelecek güzel çalışmalara imza atmalarını diliyoruz.

Yeni bölge müftüleri heyeti şunlardan oluşmaktadır:

Selahattin Muharrem - Burgaz
Osman Osmanov - Blagoevgrad
Akif Akifov - Dobriç
Erhan Receb - Haskovo
Basri Eminefendi - Kırcaali
Necati Ali - Montana
Salih Halil - Pazarcık
Murad Boshnak - Pleven
Taner Veli - Plovdiv
Mehmed Alâ - Razgrad
Yucel Hayrettin Husnu - Ruse
Muddesir Mehmed - Silistra
Turhan Hasan - Sliven
Necmi Dıbov - Smolyan
Beyhan Mehmed - Sofya
Seyhan Mehmed – Stara Zagora
Mesut Mehmedov - Şumen
Nazif Nazif - Tırgovişte
İsmail Ahmedov - Varna
Nutfi Alâddin - Veliko Tırnovo

Брой 8 (320)
Август 2021
Година XXXI

ISSN: 1312-9872

Издател
МЮСЮЛМАНСКО ИЗПОВЕДАНИЕ
Главно мюфтийство

Вид издание
Месечно, периодично

Главен редактор
Ведат С. Ахмед
Редакционна колегия
Джемал Хатип
Д-р Кадир Мухаммед
Мурад Бошнак
Мухаммед Камбер
д-р Селиме Хасанова
Айдън Юмеров

Технически редактор
Салих М. ШАБАНОВ

Контакти
София 1000
ул. „Братя Миладинови“ 27
Списание „Мюсюлмани“
Тел.: 02/ 981 60 01

Представителства
Мюсюлмански настоятелства
Районни мюфтийства

Online
www.grandmufti.bg
muslumani@grandmufti.bg

Печат:
Sky Print

Абонаментни цени
Годишен: 24,00 лв.
Шестмесечен: 12,00 лв.

НАШИЯТ КАЛЕНДАР

В исторически план великите народи и държави са имали свои календари за измерване на времето. Всеки календар изразява философията и мирогледа на съответния народ, повлиян е от религиозните му вярвания. Тези календари, базиращи се на движението на Луната или Слънцето, а понякога и на зодиакалните съзвездия. Интересно е, че в миналото по различни поводи хората „пипали“ поръдъка на календарите. Поведението на римляните е поучително в това отношение. А своеволието на арабите, наречено „неси“, е споменато в Корана с остра критика.

Днес само някои държави следват малка част от календарите, използвани в миналото, като китайския, иранския и индийския. В глобалния свят вече основно се използва светският Григориански календар, въпреки че все още се съхраняват някои локални особености. Мюсюлманите също използват този всеобщ календар, но не изоставят и идентичния си мюсюлмански календар – хиджри таквим, който започва отчитането от преселването (хиджрет) на Хазрети Мухаммед. Той все още се използва като официален в някои мюсюлмански страни, но най-вече е основен календар при изпълнение на ислямските обязаности и уреждане на религиозния живот. Например изпълнението на хадж и оруч, отбелязването на двата байрама и свещените дни се случва съгласно Хиджри календар.

Мюсюлманският календар се определя по движението на Луната и се състои от 12 месеца. Той е утвърден по време на управлението на халифа Омер (р.а.), вземайки за начало важен момент от живота на Мухаммед (с.а.с.). Както при другите народи, така и този календар отразява вярата и космологичните разбирания на мюсюлманите.

В днешно време няма как да се игнорира Григорианският календар, който се използва, или по-точно е наложен, в резултат на икономическото, културното и социалното развитие в световен мащаб. Заедно с това е важно мюсюлманите да използват паралелно с него Мюсюлманския календар, за да съхранят специфичната си мюсюлманска идентичност. Особено когато всеки момент в глобален мащаб ерозират определени ценности и всичко се унифицира, е съществено важно да се запазят определени различия. Това е проблем, който сериозно трябва да се разглежда от мюсюлманите, тъй като сме свидетели на интензивни процеси на трансформиране, обедняване и „изпаряване“ на религиозни вярвания и ценности. В противен случай мюсюлманите, в резултат на отдалечаване от Мюсюлманския календар и пълното обвързване с Григорианския календар, ще бъдат принудени да приемат редица вредни „новости“, които противоречат на религиозните ни вярвания и културните ни кодове. Особено ако имаме предвид и икономическите измерения на проблема, както и усилията за налагане на западната (християнска) култура, без съмнение става ясно, че календарът е важен културен код, философско и идентификационно измерение.

Мюсюлманинът, който е пристрастен към общосветския календар, няма как да се избави от „новогодишната буря“, а съблюдаващият Мюсюлманския календар няма как да не се потопи в дълбините на великото преселение хиджрет.

Ведат С. Ахмед

СЪДЪРЖАНИЕ

02 Ние не сме просто училище, ние сме семейство
06 Броените дни минават бързо
08 Един хиджрет, много поуки
10 Хиджретът – преселението на мюсюлманите – вчера и днес
12 Какво трябва да знаем за развитието на нашите деца?
14 Какво знаем за карловското село Текке-кьой, или Христо Даново?
16 Надгробният паметник на Молла Мустафа от село Рибново
17 Наим Бакоглу (р. 1947)

За съдържанието на публикациите отговорност носят авторите им, а за обявите и рекламите – рекламодателите. • Уважаеми читатели, поради наличието на цитати от Свещения Коран и хадиси на страниците на списанието Ви молим да не го хвърляте на земята.

НИЕ НЕ СМЕ ПРОСТО УЧИЛИЩЕ, НИЕ СМЕ СЕМЕЙСТВО

Интервю с г-жа Фикрие Бозова, учителка в Духовно училище – Момчилград

Фикрие Бозова е родом от с. Рибново, но е омъжена в Смолянско. Тя е на 34 години, има две деца. Възпитаничка е на Духовното училище в гр. Русе, където завършва средното си образование през 2005 г. Педагогическото си образование получава в Пловдивския университет, филиал Кърджали, специалност „Български език и история".

Има две магистърски степени, първата е „Училищна психология", завършена в Пловдивския университет, а втората е „Философия за средните училища" – в Софийския университет „Св. Климент Охридски". Понастоящем е учителка в Духовно училище – Момчилград. Заедно със своите ученици осъществяват различни проекти, свързани с промяната и подобряването на училищната среда.

► Г-жо Бозова, да запознаем читателите с Вашата работа. Вие преподавате „История и цивилизация" и „Философски цикъл" в Духовно училище – Момчилград. От колко години работите като учител? Какво е за Вас тази професия?

Първо да благодаря за интереса, който проявявате към моето мнение и работата ми в Духовно училище – Момчилград. За съжаление, не мога да се похваля с голям опит в сферата на образованието, само с 4 години стаж съм, но винаги съм се чувствала специално свързана с духовните училища в България. Аз самата съм възпитаничка на едно от тях и връзката, която създадох в ученическите си години, знанията и подготовката, които получих там, са нещото, за което винаги ще съм благодарна.

Благодарна съм и за това, че ми се яви възможност по-късно да продължа да съм част от живота и развитието на духовните училища, вече в ролята на учител.

Да си част от физическото и духовното израстване на децата е нещото, което изпълва живота със смисъл. Въпреки трудностите и предизвикателствата, които съпътстват тази професия, отдадеността и постоянството са от най-голямо значение за постигането на успехи.

Учителската професия изисква да бъдеш всестранно развита личност, освен от педагог, децата имат нужда да ти се доверят и да споделят, т.е. учителят трябва да бъде и психолог, за да отговори на потребностите от разбиране и доверие.

За мен удовлетворението идва от успеха на учениците ми, има какво още да се желае в работата ми като учител. Вярвам в силата на образованието, което е предпоставка за създаването на едно силно общество, което ще направи света по-добро място за живеене. Така че съм силно мотивирана да продължавам да се развивам, за да има какво да дам на света чрез учениците си.

► Като една млада и амбициозна учителка, Вие не спирате да се развивате и да натрупвате опит. Тази година взехте участие в обучителните модули по програма „Европа като общност на граждани" на фондация „Софийска платформа". Организирахте редица срещи с родители и деца в различните краища на България с психолога Екатерина Лозанова. Каква беше целта на тези обучителни семинари, засягащи мюсюлманската общност, и постигнахте ли я?

Да, мисля, че човек трябва да умее да се възползва от възможностите, които животът му предоставя, в това отношение полагам доста упоритост и желание. Участвам в редица обучителни семинари, от които мога да почерпя умения и опит, които да приложа в професията и живота си. Една малка част от уменията, които развих благодарение на партньорите ми от „Софийска

платформа“, са уменията да правя анализ на проблема, да развия проектната си идея, да планирам успешно бюджета си и т.н. Всичко това има смисъл, когато тези знания и умения се насочат в полза на обществото. В това отношение мисля, че се справих, успях да реализирам проект, който отдавна беше замислен, но беше отлаган по различни причини.

Една от основните цели на проекта бе да подкрепим и подпомогнем родителите от малките населени места в процеса на възпитанието на децата, да им осигурим достъп до специалист в тази област, който да ги информира и консултира, да им предложи алтернативи за справяне с проблеми в общуването с децата.

Смятам, че отговорните родители, търсещи знания и информация, доверявайки се на хора специалисти, стоят в основата на създаването на активни и отговорни граждани.

Според Вас мюсюлманите интересуват ли се от теми, засягащи отглеждането и възпитанието на детето? Какво е важно да знае всеки родител?

Разбира се, децата винаги са били приоритет за родителите, мюсюлманите не правят изключение.

Основното, за което трябва да си дава сметка всеки родител, е, че отглеждаме бъдещото поколение и от това зависи в какъв свят ще живеем. И тук ще цитирам една арабска мъдрост, която казва: „Доброто възпитание е най-доброто наследство“.

В началото на миналата учебната година, на 15 септември 2020 г., стартира инициативата „Купи 1 книга. Дари я на своето училище“. Как премина тази кампания за обогатяване на библиотечния фонд в Духовно училище – Момчилград? Може ли да ни кажете няколко думи и за новата библиотека „Акиф Атакан“?

Да, това беше страхотна кампания на Асоциация „Българска книга“, подкрепена от Министерството на образованието и науката, в която се включихме с голям ентусиазъм. Идеята беше да подтикнем младежите към света на книгите. Във времето на технологиите е голямо предизвикателство да накараш младежите да четат, а камо ли да обичат книгите. В тази връзка в училището сме се постарали да им осигурим максимален достъп до книги от почти всеки жанр, имаме голяма библиотека, която е на разположение на учениците по всяко време. Създаваме и специални кътчета, където на спокойствие да имат възможност да се отдадат на това прекрасно занимание, отделя се и бюджет за закупуване на нови книги – това дава своите резултати. Голяма част от момичетата четат редовно, но при момчетата това не сработва, засега трябва да помислим за по-специални методи, с които да привлечем и тях.

Много се гордеем с новооткритата библиотека „Акиф Атакан“, която е разположена в сградата на училището ни. В нея се съхраняват книги на повече от 300 години. От литературата могат да се възползват не само ученици и учители, а и външни читатели.

Вашето училище се включи в благородното дело за подпомагане на медиците, които бяха на първа линия по време на сложната епидемична обстановка, причинена от КОВИД-19, с изработването на предпазни шлемове. Шлемовете бяха направени от Вашите ученици и колеги, като бяха раздадени в болници и домове за възрастни в градовете Момчилград и Кърджали, дори и в София. Как дойде тази прекрасна идея?

Идеята дойде съвсем непринудено от страна на ученици и ръководство. Епидемията ни

връхлетя малко след като една част от учениците ни бяха преминали обучение по 3D моделиране в Република Турция. В тази връзка получихме като подарък 3D принтер от нашите партньори там и след като учениците ни бяха изобретили какви ли не неща с принтера – от макети на джамии, стадиони и училища до части за коли, изработката на шлемове беше следващото предизвикателство, което с много труд и съпричастност те създадоха.

Това беше нашият начин да допринесем за обществото, в което живеем. Много се гордеем с постигнатото – над 1000 шлема бяха раздадени безвъзмездно на болници, училища и детски градини в цялата страна.

▶ ***Духовното училище в Момчилград успява да постигне забележителни резултати. Виждаме активността на учениците, които се включват в много дейности, които ни е трудно да изброим – състезания, конкурси, турнири, открити уроци, благотворителни базари, екскурзии, семинари... На какво се дължи този голям успех?***

На отдадеността, с която работим целият екип. За нас развитието на училището и в частност на младежите от мюсюлманската общност е мисия, на която сме посветили голяма част от времето си. Работата ни не свършва с края на часовете, напротив, голяма част от колегите работят допълнително с учениците, отделят от времето и почивката си в името на това да бъдат максимално полезни на децата. Ние не сме просто училище, ние сме семейство.

▶ ***Семейството е най-важното нещо за един човек. Виждаме, че заедно с Вашия съпруг Ахмед Бозов, който е директор на училището, балансирано и целенасочено вървите към големи успехи и много се радваме на тях. Споделете от опита си в семейния живот – каква е формулата на семейно щастие?***

И двамата сме приели твърде лично работата си. Времето, което прекарваме в тичане по задачи, често е за сметка на семейното уединение и пълноценна почивка, но това е нещо, което сме приели и което ни носи удовлетворение, така че, докато Аллах ни е дал живот и здраве, ще полагаме усилия да развиваме и укрепваме мюсюлманската общност в България чрез обучението на младежите в ислямските и човешки принципи, които са фундаментални за изграждането на една силна и здрава общност, която да е в полза на цялото общество.

▶ ***Как виждате бъдещето на мюсюлманската общност в България?***

Мечтая си за една здрава и уверена общност, която не се срамува от мюсюлманската си идентичност, а напротив, стъпила здраво върху изконните си ценности и добродетели, да върви напред по пътя на развитието и усъвършенстването.

▶ ***Искрено Ви благодарим, за споделения личен опит и за това, че отделихте от толкова ценното си време! Аллах да Ви улесни и води към успехи, които да ни радват.***

Интервюто е изготвено от
Исмие Исмаилова

ЧОВЕКЪТ, РАЗГОВАРЯЩ С ПЛАНИНАТА

СЕВИНЧ ЕМИН

Там, горе на Севр, имаше един човек, разговарящ с планината,
разкриващ на Мекка тайните си в тъмнината.
В очите му – недоизплакани сълзи,
на устните му – недоизречени думи.
Непознаваем в далечината…
Ще го познаеш само по сянката…
Нима Севр не е самият живот?
Колкото повече се изкачваш,
толкова повече оставаш сам.
Сам с тъгата…
Севр не е ли да напишеш преселение с всяка своя стъпка?
Севр не е ли да бъдеш ти самото преселение?
Там, горе на Севр, имаше един човек, разговарящ с планината,
човек, изоставил всичко зад гърба си.
Със смелост… С дързост, без страх.
Човек, чийто поглед е изпълнен с болка всеки път когато се обърне към Мекка...
Човек, разговарящ с планината…
Нима Севр не е да съпътстваш Пратеника на Аллах в най-тежките за него моменти?
Да се повериш на Аллах с цялата си същност, Нему да се отдадеш…
Да приемеш като победа загубата…
Да бъдеш влюбен в доброто, скрито в бедата…
Там, горе на Севр, имаше един човек, разговарящ с планината,
и планината го обичаше с умиление.
В очите му – недоизплакани сълзи,
на устните му – недоизречени думи…
Великият писар на преселението,
отдаден изцяло на него, сянката му стига. Само.
Толкова искрен, толкова откровен…
Там, горе на Севр, имаше един човек, разговарящ с планината…

БРОЕНИТЕ ДНИ МИНАВАТ БЪРЗО

Д-Р АХМЕД ЛЮТОВ ЕКСПЕРТ ВЪТРЕШЕН ОДИТ

Календарът се определя чрез движението на Слънцето и Луната. Годината от Мюсюлманския (хиджри) календар се състои от 12 лунни месеца – 354 или 355 дни. Това е календарна система, която приема за месец една обиколка на Луната около Земята. Месецът прави пълна обиколка около Земята за 29 дена и половина. Тази половина се прибавя към следващия месец и той става 30 дни. Затова едни месеци са 29, други – 30 дни. Новолунието се определя, когато Слънцето покрие Луната и се движат с еднаква скорост. След това се отдалечават и от запад започва да се вижда Луната, така започва и отброяването на новия месец. С появата на месечинката на хоризонта започва отброяването на месеца. Така по-лесно мюсюлманите определят месеца на поклонението хадж (зилхидже) или месеца на говеенето оруч (рамазан). Пратеникът Мухаммед (с.а.с.) на практика ни е показал това, правейки дуа за берекет, здраве и хаир за мюсюлманите при настъпването на месеца, т.е. при появата на новата месечинка. Тази практика за определяне на времето била много лесна, защото и с просто око се виждало как се сменят месеците и всеки можел да разбере в кой месец се намира, затова мюсюлманите приели този начин за определяне на календара.

Преди да приемат това летоброене, арабите споменавали само годините, отбелязвайки ги с известни и важни събития, които са се случили през тях. Например по времето на Мухаммед (с.а.с.) годината, в която е разрешено и извършено преселението от Мекка в Медина, се приема за година на спасение от потисничеството и е останала в паметта на народа като „Година на разрешението“. Почине ли видна личност, годината се споменава като „Година на мъката“. Друг пример в това отношение е отброяването на годините, свързвайки ги с някакво събитие – като „Година на ремонта на Кябе“ или „Година на слона“. Дори има и „Година на наводнението“. Тези събития лесно се помнели и се утвърдили по време на Мухаммед (с.а.с.), но за съжаление, след неговата смърт започнали недоразумения, свързани с календара. Например как ще се споменава годината на неговата смърт?

На друг проблем се натъкват мюсюлманите по време на халифата на Хазрети Омер (р.а.), или 17 години след хиджрета (преселението), когато започват да изпращат посланици на

други места и те пращали писма, но пишели само месеците. Понякога ставало объркване относно това точно в кой ден от месеца е изпратено. Това принудило сподвижниците на Пратеника Мухаммед (с.а.с.) да търсят разрешение на този проблем. При едно от събиранията, ръководени от халифа Омер, Хазрети Али (р.а.) направил предложение за приемане на нов мюсюлмански календар. На сподвижниците оставало само да решат откога да започне броенето на годините. Сред мюсюлманите имало идея да започне от смъртта на Пратеника (с.а.с.) или от неговото рождение. След дебати между тях се стигнало до съгласие да се започне от годината на преселението (хиджрет). Поради тази причина календарът се нарича „Хиджри таквим“, т.е. календар, основаващ се на преселението хиджрет. Преселението е важен момент в живота на мюсюлманите, тъй като те се спасяват от потисничеството на курейшите в Мекка. По този начин започва нова епоха за мюсюлманите, полагат се основите на по-спокоен и добър живот. Това е и добър знак за началото на календара.

От времето на халифата на Хазрети Омер (р.а.) се следва Хиджри календара и според него свещени месеци са реджеб, шабан, рамазан и мухаррем. Тези наименования на месеците се използват от мюсюлманите още преди да приемат Мюсюлманския календар. Те са отбелязани и в Корана, където Аллах казва: „Броят на месеците при Аллах е дванайсет месеца според повелята на Аллах в деня, когато сътвори небесата и земята. Четири от тях са месеци на забрана. Това е правата вяра. Не угнетявайте през тях себе си и всички се сражавайте със съдружаващите, както и те всички се сражават с вас! И знайте, че Аллах е с богобоязливите!“ (ет-Тевбе, 9: 36).

ОТ СЪКРОВИЩАТА НА КОРАН-И КЕРИМ

И МУ ОТКЛИКНАХМЕ...

Животът на вярващия е изпълнен с трудни моменти – изпитания, болести, беди... Премъдрият Аллах, низпославайки Коран-и Керим, е дал примери с едни от най-обичаните Си раби – какво са преживели, как са понесли изпитанията и по какъв начин са се борили.

На една и съща страница от сура ел-Енбия има три малки, но изключително силни дуи, съдържащи огромна поука и посочващи изход от много трудни ситуации. Те са отправени от Аллахови пратеници. Общото между тях е, че и при трите е даден един и същ отговор от Всевишния Аллах: „И му откликнахме Ние...“.

Първата е дуата на Еюб (а.с.), когато той се разболял и боледувал в продължение на много години. Тогава заради сполетялата го болест всички го изоставили, изгубил огромното си богатство и останал без абсолютно нищо, изгубил близките и семейството си. Заради тази болест той бил оставен съвсем сам извън града, обаче точно тогава не изгубил вяра, нито пък надежда, и отправил следната дуа към Всемилостивия Аллах:

„Засегна ме беда, а Ти си Най-милосърдният от милосърдните“ (21: 83).

А Всечуващият приел неговата дуа с думите: „И му откликнахме Ние...“

Еюб (а.с.) оздравял и не само това. Прещедрият Аллах възстановил и цялото му богатство.

Втората дуа на тази страница от същата сура е онази, за която писахме в миналите броеве. Дуата, отправена от Пейгамбера Юнус (а.с.), докато бил в стомаха на кита. Аллах Теаля дал същия отговор на тази дуа: „И му откликнахме Ние...“. Така Всевишният Аллах спасява Юнус (а.с.) от дълбините на океана, от стомаха на кита и от тъмнината. Всеки понякога изпада в критични ситуации, чувства се сам на дъното, потънал в мрак. Именно в такива трудни моменти трябва да кажем:

„Няма друг бог освен Теб! Пречист си Ти! Наистина бях несправедлив“ (21: 87).

Третата дуа е дуата, отправена от Зекерия (а.с.), който в продължение на много години не е имал деца. На старини той се помолил на Аллах (дж.ш.):

„Господарю, не ме оставяй сам! Ти си Най-добрият наследник“ (21: 89).

Така Господарят на световете приел и неговата дуа, излекувал съпругата му и го дарил със син.

Всеки искрено вярващ, изпаднал в подобна ситуация, трябва да се запита дали се е молил с тази дуа. Дали тя е изречена с вярата на Зекерия (а.с.) – на седжде, искрено и съкрушено?

Винаги когато се разболеем, когато сме в изпитание със семействата, имуществото или работата си, трябва да си спомняме за Еюб (а.с.) и също като него да отправяме тази дуа. Също като Юнус (а.с.) да признаем греховете си, пропуските и недостатъците си, за да получим и същия отговор.

Бъдете сигурни, че Аллах ще ни откликне...

САБРИ МУСТАФА

ЕДИН ХИДЖРЕТ, МНОГО ПОУКИ

МУРАД БОШНАК РАЙОНЕН МЮФТИЯ НА ПЛЕВЕН

Един от най-значимите моменти в живота на Пейгамбера (с.а.с.) всъщност е неговото преселение от Мекка в Медина. След извършването на преселението, наречено хиджрет, той остава не само в историята – като ярък пример за жертвоготовността и себеотрицанието на първото поколение мюсюлмани, а и в сърцата на всички вярващи, търсещи искрен и истински пример за това как се служи по пътя на Аллах с имуществото и живота си.

Али (р.а.) още като малък застава твърдо до Пейгамбера (с.а.с.) и въпреки опасността той му се доверява, поради което ляга на неговото място в постелята му, за да заблудят езичниците. Това е един от първите примери за готовността и смелостта му, с които до края на живота си ще служи на Аллах Теаля, плътно до Пейгамбера. От друга страна се вижда, че и Мухаммед (с.а.с.) е давал всичко от себе си, според възможностите си, за да постигне определената цел. Вземал е всички необходими мерки и е извършвал всичко необходимо, след което се уповавал на Аллах (с.т.). Именно упованието в Него го е карало да се чувства спокоен, когато поискал от Али (р.а.) да легне вместо него в постелята му. Въпреки опасността Али (р.а.) се доверява изцяло на Пратеника (с.а.с.), без въобще да се поколебае. А на другия ден извършва още едно благородно дело – връща на собствениците имуществото, което било поверено на Пейгамбера (с.а.с.) да го пази.

Когато човек е по пътя на Аллах (дж.ш.) и Му се уповава, Той го подкрепя, помага му така, както помогна на Пейгамбера (с.а.с.) срещу онези, които правеха завера срещу него, което се посочва в айета: ***„И когато неверниците лукавстваха срещу теб, да те задържат или да те убият, или да те прокудят...“*** (ел-Енфал, 8: 30). Така, както Всевишният Аллах му помогна и мушриците не го видяха, когато излезе през нощта от дома си, без да знае какво ще му се случи по път, отправяйки се към Медина, но преди това посипа главите им с пясък. Така, както го подкрепи с паяка и гълъба в пещерата Севр, когато езичниците бяха на крачка разстояние от тях. По същия начин днес

всеки вярващ, следващ и подкрепящ сюннета на Пейгамбера (с.а.с.), ще бъде защитен срещу сплетни, заговори за прокуда и убийства и накрая ще стигне до извода, който е посочен в края на този айет: ***„Те лукавстват, а Аллах проваля тяхното лукавство. Аллах е над лукавите“*** (ел-Енфал, 8: 30). Накратко, вярващите и уповаващите се ще бъдат от печелившите!

Мухаммед (с.а.с.) споделил плана си за преселване в Медина с Ебу Бекир (р.а.), а той за втори път, след като първия път заявил твърдата си вяра и убеждение, че Пейгамберът е бил пренесен от Мекка в Йерусалим и оттам е въздигнат в небесата за разговор с Всевишния, отново застанал редом до любимия си Пейгамбер (с.а.с.). Така показал, че ще бъде с него докрай както с думите, така с делата, имуществото и живота си, казвайки: „С теб съм, о, Пратенико на Аллах!“. Изпълнен с радост, той застанал още веднъж до Пейгамбера (с.а.с.) без никакво колебание, плачейки от щастие, че ще бъде негов спътник. Днес на фона на отричащите хадисите и сюннета на Пейгамбера (с.а.с.) всеки един вярващ трябва да повтаря пред враговете на сюннета думите на Ебу Бекир (р.а.): „С теб сме, я, Расулюллах!“.

Историята за хиджрета винаги се разказва, чете и анализира. Поучаващите се хора винаги си изваждат поуки. Тази история винаги ще бъде сочена като пример за преселението от злото към доброто, от потисничеството към свободата, от мрака към светлината, от отричащите към потвърждаващите, от смъртта към живота. Пристигането на Пейгамбера (с.а.с.) в Медина я озарява и изпълва със светлината на вярата. Така този град постепенно започва да сияе с чистотата и светлината на исляма, който мушриците в Мекка отказват да приемат, а жители от Медина разтварят домовете си, споделят имуществото си, предоставят себе си и живота си в услуга на Пейгамбера (а.с.), приемайки този великолепен дар – исляма.

Днес, когато съживяваме сюннета, когато го прилагаме, всъщност ние пътуваме по пътя на Расулюллах и понякога, когато ни нападат, обвиняват, подиграват или унижават, трябва да си спомняме за айета: ***„Не страдай! Аллах е с нас“*** (ет-Тевбе, 9: 40), изречен, когато Ебу Бекир бил в пещерата до Пратеника (с.а.с.). Трябва да си спомняме в колко по-трудна ситуация са били Пейгамберът и единият от десетимата, зарадвани с дженнет. Същевременно трябва да сме спокойни и уверени, че Аллах е с нас и ще ни подкрепи, ще ни даде изход оттам, откъдето въобще не очакваме.

Трудностите в живота на Пейгамбера (с.а.с.) преди и по време на хиджрета служат за пример на всички чистосърдечни и искрени вярващи. Хиджретът е и причината Пейгамбера (с.а.с.) да изрече хадиса, който ще предупреждава и насочва вярващите относно техните дела. Казвайки: *„Делата се оценяват според намеренията“*, той разграничава вярващите от двуличниците, посочва, че на ахирета всеки ще получи според това, което е възнамерявал. Научава ни, че всичко, което притежаваме, е временно, а ние можем да решим по какъв начин да го ползваме – по пътя на Аллах, целейки дженнета, или превръщайки го в земна цел, с която да трупаме дивиденти, да се борим за престиж, като забравяме, че сме само пътници, преминаващи през този свят. Пътници или странници, които с всеки изминал ден изненадват онези хора около себе си, които не искат да се преселят от злото към доброто. Това са хора, които, след като те виждат да кланяш намаз, да държиш оруч, да вземаш абдест, да помагаш на нуждаещите се, те наричат „странен човек“. Хора, които, виждайки жена с хиджаб, облечена според изискванията на исляма, се подбутват и подхилкват зад гърба ѝ. Дори без никакъв срам и страх от Аллах, бидейки и те „мюсюлманки“, я питат: „Как издържаш в тези жеги с това облекло?“ или казват: „Не се обличай така, защото няма да си намериш хубава работа“ и т.н.

Правейки съпоставка на тази велика история на хиджрета на Пейгамбера (с.а.с.) и живота на днешните мюсюлмани, възниква въпросът: не трябва ли да направим и ние нашия хиджрет? Не трябва ли да се завърнем към Книгата на Аллах и към сюннета на Неговия Пратеник?

Всъщност това е хиджретът, който всеки вярващ, изоставил Книгата на Аллах и сюннета на Пейгамбера (с.а.с.), трябва да направи. И който го направи заради Аллах и Неговия Пратеник, със сигурност по пътя ще срещне „паяк и гълъб“, които да му помогнат, а когато Сурака го нападне, няма да успее, защото последната инстанция е кадерът на Аллах Теаля, а Той е с вярващите.

ХИДЖРЕТЪТ – ПРЕСЕЛЕНИЕТО НА МЮСЮЛМАНИТЕ – ВЧЕРА И ДНЕС

Първото нещо, за което се сеща днешният мюсюлманин, когато чуе за хиджрета на Мухаммед (с.а.с.) и неговите сподвижници, е преселението, което те направили от Мекка към Медина. Днес също има много хора сред мюсюлманите, които ежегодно, поради една или друга причина, сменят местожителството си и много от тях наричат това хиджрет. Погледнато етимологично, може би са прави, тъй като преводът на думата „хиджрет" е изоставяне, преселение от едно място на друго. Така че всеки, който промени местопребиваването си, се е преселил. Да, но хиджретът, извършен от Пратеника на Аллах (с.а.с.) и неговите сахабии, е много по-значителен от смяната на едно място с друго. Първоначално съществената разлика между обикновеното преселване и хиджрета, направен от Мухаммед (с.а.с.), се състои в това, че първото може да се случи по желание и поради естествени човешки потребности – пари, образование, кариера и т.н. Що се отнася до второто, то се приема за най-важната стъпка, направена в ислямската история. Това преселение не е продиктувано от светски облаги, които човекът се старае да придобие, а е спасение и спечелване на основните човешки права, за които човек трябва да се бори през целия си живот, а именно:

– право на живот и свобода;

– право на избор на религия и свободното ѝ практикуване;

– опазване на здравето, честта, семейството, имуществото и доброто име;

– справедливост и право на глас, без да се прави разлика между народностите, пола, цвета на кожата и т.н.

Всички тези неща са сред причините, които накарали Пратеника на Аллах (с.а.с.) и неговите сподвижници да напуснат родното си място и да се преселят в непознати и чужди за тях земи, изоставяйки всичко ценно, което притежавали, зад гърба си. Когато излизал от Мекка, Пратеникът на Аллах (с.а.с.) се обърнал към стария град и казал: *„О, Мекка! Аллах ми е свидетел, че ти си най-благодатната и най-обичаната от мен земя и ако не ме бяха прогонили, никога не бих те изоставил!“.*

Всичко това показва, че преселението на Пратеника (с.а.с.) не е било направено в търсене на човешки облаги, а е било борба за отстояване на основните човешки права, които всеки индивид на тази планета би трябвало да притежава. Именно затова би било погрешно да се нарича хиджрет преселването на днешните мюсюлмани от едно място на друго, освен ако това не е сторено с тази цел, а именно – спасение на живота, свободата, религията, честта и справедливостта...

Погледнато от друга страна, всеки мюсюлманин в днешно време може да направи преселение и да бъде вписан сред онези, които са направили хиджрет в името на Аллах Теаля. Както казахме и по-горе, едно от значенията на думата „хиджрет“ е изоставяне на нещо. От тази гледна точка, ако вярващият изостави лошо дело поради обичта и страхопочитанието си към Аллах Теаля, той върши хиджрет. Също така, ако пътува и странства за препитанието на семейството си и тяхното предпазване от незаконни припечелвания, това също ще се приеме за хиджрет, би-изниллях! Това може би е искал да посочи и Пратеникът (с.а.с.), който след превземането на Мекка казал: *„Няма преселение след това превземане, а [от сега нататък] – борба и възнамерение...“.* Възнамерение за праведен живот, напускане на всичко порицано и водене на борбата джихад за осъществяване на тази цел...

ДЖЕМАЛ ХАТИП НАЧАЛНИК-ОТДЕЛ „ИЗДАТЕЛСТВО“

Ние, силните, знаем да плачем.
Ала нямаме време дори.
На ръцете си нежни
носим тежки товари –
проблеми... тъги.

И живота дарява ни – рани.
И по навик
търпим и търпим.
Не, не може
да се предаваме.
Щом сме тук,
докрай ще се борим.
Няма време за драми, сълзи.

Ние, силните, паднем ли – ставаме.
След провала опитваме пак.
Ала в нощите често си казваме:
„Може да съм слаба, но Аллах е до мен…“.

Фатиме Юрукова
Студентка във ВИИ

КАКВО ТРЯБВА ДА ЗНАЕМ ЗА РАЗВИТИЕТО НА НАШИТЕ ДЕЦА? – II

ПРОФ. СТОЙКО ИВАНОВ ПРЕПОДАВАТЕЛ В СУ И ВИИ

Водещата дейност за учениците от средна училищна възраст продължава да е ученето, но играта и общественополезният труд също са важни техни активности. Ученето в сравнение с периода на начална училищна възраст е по-специализирано и учебният материал, който се усвоява в този процес, е по-сложен. Обучението в училище вече е свързано с контакти с повече учители, които са носители на различни образци на поведение, и предоставя възможност на учениците да проявяват своята насоченост към различни предметни области и да сравняват различни начини на преподаване. В основата на всичко това стои удовлетворяването на тяхната познавателна потребност и притежаваните от тях способности. С увеличаването на възрастта учениците стават все по-целенасочени и организирани. Нарастват техните волеви възможности за самоконтрол и саморегулация. Започват да се вълнуват къде ще продължат образованието си и в каква професионална сфера ще се реализират в бъдеще време. Това ги кара да се самообразоват чрез четене на допълнителна литература, посещения на кръжоци, участие в проекти и олимпиади.

В процеса на учебната си дейност подрастващите общуват помежду си, обменят преживявания, сравняват се един с друг, опознават се взаимно и се социализират. Самоорганизират се в определени групи на базата на общите интереси, като се наблюдава силен стремеж за заемане на благоприятен статус в обществото на връстниците.

У голяма част от тях се проявява определена насоченост, интерес към определени учебни предмети, стремеж за усвояване на нови знания и умения. През този възрастов период учениците се запознават с основите на различни науки. Все по-развито става смисловото запомняне на базата на определени асоциации, интереси и опорни точки. Постепенно у тях се развива теоретично и рефлексивно мислене. Това предизвиква промени и в начините на речево изразяване. В активния им речник заедно с характерния за възрастта жаргон все по-често се използва научна терминология.

Учениците от средна училищна възраст започват да правят обобщения за редица морални и психологически категории като личност, общуване, отношение.

Върху речевото и личностното развитие на подрастващите силно въздействие оказват изкуството и средствата за масово осведомяване. Художествената литература, театърът, киното, предаванията по радиото и телевизията влияят на формирането на техните интереси, опознаването на междуличностните отношения, съпреживяването на другите хора и правилното им речево изразяване. Това влияе на развитието на въображението им. Желанието им да осъществят реално своите мечти за физическа привлекателност, личностни качества, кариерно развитие, приятелство, любов ги мотивира и за по-голяма учебна активност.

Учениците в тази възраст проявяват в по-голяма степен творчество и новаторство. Те обичат

да изследват, да експериментират и да се чувстват като откриватели. Необходимо е да се подчертае, че ако подрастващите не осъзнаят практическата значимост на усвояваните знания, могат да се настроят негативно към тяхното усвояване. Учителите трябва да отчитат, че мотивацията им се обуславя от качеството на педагогическата дейност, добронамереното отношение към учениците и атмосферата в класа.

Подрастващите са чувствителни относно получаваните оценки за академичните си познания, но подбудите за успеваемостта им са различни. Проявите на несправедливост, безпринципност и неравнопоставеност при оценяването предизвикват у тях разочарование, песимизъм и апатия.

Емоционалността на учениците през този възрастов период намира израз и в избора на приятели. Към последните се предявяват високи морални изисквания за честност, преданост и жертвоготовност. Приятелите са равнопоставени и си оказват взаимопомощ във всякакви ситуации и споделят помежду си мнения, преживявания и планове. Подрастващите, които не могат да се справят с предявените към тях предизвикателства, биват изолирани от своите връстници и рискуват да се превърнат в „трудни ученици“. Причините за това най-често са неадекватно завишената им самооценка, прояви на неуважение, егоизъм, агресивност, арогантност или неувереност, плахост, непостоянство.

За подрастващите от средна училищна възраст педагозите не са такъв безспорен авторитет и образец на поведение, както за учениците от начална училищна възраст. Дори нещо повече, често дейността, поведението и личността на учителите са предмет на критичен анализ и строга оценка от страна на техните възпитаници, което понякога е причина за възникването на конфликти помежду им. Поради тази причина на учителите се налага понякога да изпълняват ролята на психолог, фасилитатор, агент на промяна, консултант и съветник. Подрастващите ценят учителите, които са знаещи и строги, но справедливи, доброжелателни и тактични, които умеят интересно и разбираемо да обясняват учебния материал, да организират пълноценно уроците си, да увличат в тях учениците и да ги правят максимално продуктивни за всички и за всеки.

Съществувал ли е ибадетът намаз преди Пейгамбера (с.а.с.)?

В Свещения Коран се посочва, че пейгамберите преди Мухаммед (с.а.с.) също са били задължени с изпълнението на ибадета намаз. От айетите (ел-Бакара, 2: 83; Юнус, 10: 87; Худ, 11: 87; Ибрахим, 14: 37, 40; Мерйем, 19: 30–31, 54–55; Та-ха, 20: 14; ел-Енбия, 21: 72–73; Лукман, 31: 17) се разбира, че този ибадет не е специфичен само за уммета на Мухаммед (с.а.с.), а е съществувал и при предишните общности.

Освен това се съобщава, че в намаза на предишните общности също е имало компоненти като кям, рукю, седжде и т.н., но няма подробни разяснения относно изпълнението на техния намаз.

Как са определени и постановени броят на рекятите и начинът на изпълнение на намаза?

Всички ибадети в исляма са тааббуди, т.е. постановени с шериатско постановление, което ще рече, че нито причините за тяхната задължителност, нито тяхното практическо приложение могат да бъдат схванати изцяло по рационален път.

Въпросите, свързани с ибадетите, обикновено са повелени накратко в Свещения Коран, а Пратеникът (с.а.с.) ги е разяснил, показвайки на практика как трябва да се изпълняват. В Свещения Коран се посочва, че намазът е задължителен в определени диапазони от денонощието (ен-Ниса, 4: 103), а също така, че в него има някои задължителни действия като кям, кърaат, рукю и седжде. Но останалите подробности и действия, които трябва да се извършат в намаза, са определени и посочени в практиката – сюннета, на Пейгамбера (с.а.с.). В тази връзка може да се видят следните хадиси: Бухари, Езан, 95; Муслим, Салят, 45, Месаджид, 176; Ебу Давуд, Салят, 150; Ибн Мадже, Салят, 1; Тирмизи, Салят, 114. Всичко това може да обобщим със словата на Пейгамбера (с.а.с.), който е казал: „Кланяйте намаз така, както сте ме виждали да го кланям“ (Бухари, Езан, 18).

Следователно общите правила и условия по отношение на намаза се определят от Корана, а подробностите относно неговото изпълнение - от сюннета на Пратеника (с.а.с.).

КЕМАЛ РАШИД ИМАМ, ИСТОРИК

КАКВО ЗНАЕМ ЗА КАРЛОВСКОТО СЕЛО ТЕККЕ-КЬОЙ, ИЛИ ХРИСТО ДАНОВО?

Село Христо Даново, което по-рано се наричало Текке-кьой, е село в Южна България. То се намира в община Карлово, област Пловдив, и спада към Районно мюфтийство – Пловдив. Китното село е разположено в подножието на Средна Стара планина. Интересен е фактът, че до селото е разкрита римска пътна станция, така наречената Суб Радице, в която има и останки от еднокорабна църква от IV век.

В селото има стари турски мюсюлмански гробища, които се намират на запад от него. Не се знае откога съществуват, но гробищата са над десет декара. Има видимо неподдържани големи каменни надгробия, изсечени от скални образувания в Балкана, без текст на тях. Според местните хора тук са били погребани доста турски войници от Руско-турската война като шехиди. Аллах да се смили над тях!

До 1934 г. селото се наричало с автентичното си име – село Текке или Текия. След тази година името на селото е променено на Христо Даново, както се нарича и днес. Според предание, разказано от местни жители, в селото имало текке – суфитски център, дервишка обител, откъдето идва и името му, но за съжаление, нямаме информация за нея.

Населението на селото е било чисто турско, но по-късно в него се заселват българи, роми, а още по-късно, през 60-те години на миналия век, тук се преселват помаци от община Баните, намираща се в Родопите. Селото представлява един пъстър букет от етноси, които живеят в разбирателство, и различията в религиите им не пречат на хората да си помагат и да се уважават.

За съжаление, старата джамия в селото е била опожарена през 1940-те години от вандали. Но за щастие, през 1952–1953 г., по инициатива на местното мюсюлманско население, е закупен парцел в центъра на селото, на което място е построена джамия за нуждите на мюсюлманите от Христо Даново, която съществува и до ден днешен.

Стените на джамията са изградени от каменна зидария с дебелина от около половин метър, дължината на храма е около десет метра, а височината му – около шест метра. Вътрешната площ на джамията е приблизително 130 кв. метра. Стените от вътрешната им част

са белосани, без да са изографисани по тях традиционни цитати от Корана или хадиси, липсват други украси. Минберът на храма е от дървена конструкция. Михрабът е обикновен, с издълбана михрабна ниша в стената по посока къбле. Кадън махфили (женската ложа) също е изградена от дървена конструкция. Интересен е фактът, че преддверието на сградата е на два етажа. На първия етаж има стая за имама, а срещу тази стая са направени чешми за вземане на абдест. На втория етаж също има стая за джемаата и врата, откъдето се влиза в женската част. Поначало джамията няма минаре, но по-късно е изградено, също от дървен материал, нещо подобно на минаре, високо до билото на покривната ѝ конструкция.

Джамията има вид на обикновена джамия от селски тип. Покривната ѝ конструкция е четирискатна, която се нуждае от ремонт. От дясната страна на храма е построено складово помещение, в което се съхраняват погребалните принадлежности като табут (ковчег), тенешир (маса за полагане на покойника при изкъпване), казани за стопляне на вода и др.

Дворът на джамията е над един декар, където са засадени различни плодни дръвчета и буйна тревна маса – едно изключително приятно място за посещение. Дворът е ограден с каменни дувари – двуметрови високи стени, които внушават уважение към джамията. Пред входната врата попаднах на надгробен камък с османо-турска епиграфия, на който се разчита името на покойния Мустафа ходжа, син на Хюсеин, който вероятно е починал през 1829–30 година.

Един от изявените имами на селото е преселилият се през 1960-те години от Родопите мухаджир Ахмед Моллаахмед ходжа. След него имам на селото е бил Ахмед Караали, служил в джамията повече от тридесет години. Именно той е успял по време на тоталитарния комунистически режим по някакъв начин да склони тогавашната партийна номенклатура и началника на МВР да разрешат отварянето на джамията поне през петъчния ден за джума намаз, както и за байрамските намази.

Бих желал да споделя, че един от местните хора, Ахмед Каратабан, се е изявил с това, че предотвратил отнемането на по-голямата част от дворното място на джамията по време на комунизма за построяване на детска градина, както и превръщането ѝ в дискотека. Всички те са вече покойници, Аллах да ги дари с милостта Си! Тези хора са били натоварени с нелеката задача да опазят светините на мюсюлманите по време на репресиите, упражнявани спрямо тях в Народна република България през този период.

За съжаление, днес джамията е затворена поради липсата на имам както за ежедневните намази, така също и за джума намаз – петъчната молитва. Тя се посещава единствено на празничните байрамски намази. Надявам се в скоро време джамията да се радва на имам и джемаат, както и да се чува детска глъч в Коран-курсовете!

NB: Изказвам благодарност на кмета на селото Севдалин Янков за оказаното съдействие за написването на този материал!

ДЖЕМАЛ ХАТИП НАЧАЛНИК-ОТДЕЛ „ИЗДАТЕЛСТВО“

НАДГРОБНИЯТ ПАМЕТНИК НА МОЛЛА МУСТАФА ОТ СЕЛО РИБНОВО

Ред	Транскрипция	Оригинален текст на арабица
1	El-Fâtiha	الفاتحة
2	Ziyâretten murad hemân duâdır	زيارتدن مراد همان دعادر
3	Bu gün bana ise	بو كون بنا ايسه
4	yarın sana	يارين سكا
5	Merhûm Molla Mustafa Sene 1175	مرحوم منلا مصطفى سنه ١١٧٥

Рибново е едно от най-големите мюсюлмански села в Югозападна България. Прочуто е с традиционната си мюсюлманска носия, с която жените се обличат векове наред.

Съществуват теории, в които се говори, че ислямската религия започнала да се разпространява по тези места още през IX в. – чрез арабски търговци и юрукски племена, но те не са научнообосновани. Сред представените доводи в една от тези теории е надгробна плоча, върху която пишело „Хаджи Хасан рухичун ел-Фатиха“ и за която се твърди, че била от 254 г. по хиджри, тоест от 870 г. по Григорианския календар. Пределно ясно е, че става въпрос за грешно разчетен надпис, тъй като през този период османската държава и османското писмо, с което е изписан споменатият израз, все още не са съществували. Тук става дума за изпусната единица от [1]254 г., тоест 1838 година. Примерът ни показва колко е важно подобните епиграфски текстове да бъдат разчитани по правилен начин в контекста на историческото развитие.

За първи път появата на мюсюлманското население в с. Рибново се среща в ранен документ от 1519 г., където заедно с няколко християнски семейства се споменават и редица мюсюлмански, а в друг документ, от началото на XVII в., селото се приписва изцяло към мюсюлманските населени места. От този период са и най-ранните епиграфски надгробни паметници, запазени в гробището на селото. Големият им брой и изящната изработка на някои от тях свидетелстват за развитието на каменоделския занаят и на мюсюлманската култура в селото.

Един от най-ранните и забележителни надгробни паметници е този на Молла Мустафа. Тази надгробна плоча представлява мраморна цилиндрична колонка с височина от 129 см, завършена с красиво изработен „молла сарък“ в горния ѝ край. Петте ѝ реда епитафски текст са разположени в пет вдлъбнати писмени полета, отделени едно от друго с дебели релефни линии.

На първия ред се казва: „Ел-Фатиха“, с което се напомня на посетителя да прочете сура ел-Фатиха, за да зарадва душата на покойника. На втория, третия и четвъртия ред се казва: „Зияреттен мурад хеман дуадър, бугюн бана исе ярън сана!“, което ще рече: „Целта от посещението е само да направи дуа, ако днес е за мен, то утре е за теб!“. Това двустишие е едно от най-срещаните епитафски клишета върху османските надгробни плочи в нашата страна. То е пряко напомняне за преходното съществуване на човека на този свят, както и за това, че ако днес ти отправяш дуа за твоите близки и роднини, то утре непременно ще се намери някой, който да направи дуа за теб.

На последния, пети ред се казва: „Мерхум молла Мустафа“, тоест „Помилваният от Аллах молла Мустафа“

Думата „молла“ ни дава информация за образователния и социалния статус на починалия, а именно, че той е бил учен и уважаван човек. В ранните векове на Османската империя молла се наричали учените от ранга на шейх-ул-исляма (върховния религиозен водач на мюсюлманите) и кадията (съдията), по-късно така били наричани учените с по-нисък ранг от мюфтия и по-висок от обикновен имам, а към средата на XIX в. названието се използвало за всеки ученик, който се занимава с изучаването на ислямските науки. В случая молла Мустафа може би е един от починалите имам-хатиби на селото. Тук е мястото да споменем, че в близост до неговото надгробие се намират още пет надгробни паметника на молли като него.

В долната част на пети ред е изписана и годината на неговата смърт по хиджри – 1175 г., което ще рече 1762 г. по Григорианския календар.

ПИСАТЕЛЯТ ОТ ДУНАВСКОТО КРАЙБРЕЖИЕ: НАИМ БАКОГЛУ (р. 1947)

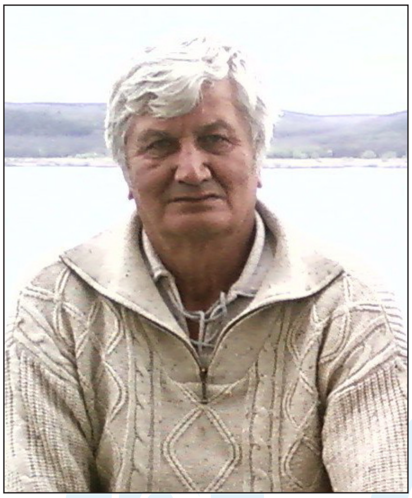

Не познавам добре района си, затова ми се искаше да науча какви хора са живели и какви живеят в момента. Като търсех и четях, се замислих, че сегашното поколение не познаваме миналото си, а и хората, които днес допринасят за духовно-просветното развитие на общността ни. Ние трябва да познаваме миналото си, за да можем да оценим себе си. Ние, които сме в положение на малцинство, трябва да търсим и открием значимите за обществото ни лица и ценности, след което и да ги покажем на бял свят, за да не остават в неизвестност. Една личност, заслужаваща да бъде позната от общността ни, е Наим Бакоглу от крайдунавския град Силистра.

Наим Омер Бакоглу е писател, поет и журналист. Роден е на 25 април 1947 г. в с. Долина, Шуменско. Получава основното си образование в родното си село. По-късно завършва селскостопанския техникум в гр. Шумен. След като отбива военната си служба, започва работа като декоратор в завода за порцелан и заварчик в завода за корабни механизми в гр. Нови пазар, Шуменско. Но тъй като поетът е закърмен в духа на турските ценности в семейството си, се набива на очи в трудния комунистически период, затова бива уволнен, смятан за „опасен“ в работата си. След това дълго време е безработен, последно изкарва прехраната си в строителството, а след това – в циментовия завод в гр. Девня.

В тези трудни времена Наим Бакоглу се развива в областта на духовната култура, наблягайки особено на литературата. Пише и публикува журналистически материали и литературни произведения в български издания на турски език. Със свои творби участва в състезания в турските предавания на Радио София и получава награди.

След 1984 г. настъпват трудни времена за всички мюсюлмани в България, особено за турците. Отдъхват си чак през 1989 г., макар и подложени на принудителна емиграция. Тогава Наим Бакоглу също се изселва в Турция и известно време живее в гр. Измир. Но родната земя го тегли и той се завръща в България, като след 1990 г. живее в гр. Силистра. След завръщането си участва в обществения и културния живот, присъединявайки се активно към Движението за права и свобода. Същевременно е назначен за кореспондент за Североизточна България на вестник „Права и свободи“, който е медиен орган на Движението. Участва в учредяването на Сдружението за турска литература „Делиорман“, след което е заместник-председател на организацията.

Наим Бакоглу започва да се занимава с литература още от малък и това негово занимание продължава до днес. Вече са публикувани шест негови книги, четири от които са на турски и две на български език. Книгите му се състоят от стихотворения, разкази и романи. В своите произведения той отразява проблемите на делиорманските турци, страданието от миграцията и натиска на тоталитарната българска администрация.

През последните години писателят участва в различни местни и регионални културни и литературни инициативи, както и в поетични фестивали на различни места като Северен Кипър, Анкара, Истанбул, Мармарис, Датча и Елазъг.

Наим Бакоглу продължава да живее и твори в Силистра, под звучните вълни на Дунава. Женен е, има две дъщери, радва се и на внуци.

ТАНЖЕЛ ХАБИЛ
ВАИЗЕ КЪМ РАЙОННО МЮФТИЙСТВО – СИЛИСТРА

ДЕПУТАТ ОТ ТУРСКИЯ МЕДЖЛИС ПОСЕТИ ГЛАВНО МЮФТИЙСТВО

Депутатът от Републиканската народна партия в Република Турция Юнус Емре посети Главно мюфтийство на 12 юли 2021 година. Народният представител бе в България като част от делегацията на ОССЕ, която наблюдаваше парламентарните избори в страната ни. Г-н Юнус Емре беше посрещнат в сградата на Мюсюлманско изповедание от главния мюфтия Мустафа Хаджи, а по-късно се срещна и с председателя на Висшия мюсюлмански съвет (ВМС) Ведат С. Ахмед.

По време на визитата си депутатът беше информиран за състоянието на вакъфските имоти, за които отговаря Главно мюфтийство, както и за положението на мюсюлманите в България. Г-н Юнус Емре пожела успех на главния мюфтия и на председателя на ВМС по време на новия им мандат начело на Мюсюлманско изповедание.

МЮСЮЛМАНИ ОТ ЯМБОЛ ДАРИХА СРЕДСТВА ЗА РЕСТАВРАЦИЯТА НА ДЖАМИЯТА В ГРАДА

Мюсюлманското настоятелство в Ямбол организира дарителска кампания за реновиране на историческата „Ебу Бекир джамия“ в града. До момента са събрани част от средствата, необходими за реставрацията и консервацията ѝ. Събраната сума беше внесена в касата на Главно мюфтийство като дарение от името на мюсюлманите в гр. Ямбол. Главният мюфтия Мустафа Хаджи благодари на мюсюлманската общност в Ямбол за предприетата инициатива и връчи лично сертификат за дарение на нейните представители.

РАБОТНА ВИЗИТА НА ГЛАВНИЯ МЮФТИЯ В РУСЕ

В началото на месец април т.г. главният мюфтия Мустафа Хаджи посети гр. Русе и проведе среща с имамите от района. На събранието бяха разгледани въпроси, свързани с месец рамазан, набирането на средства за подпомагане на ислямското образование и организацията на Националната мюсюлманска конференция, която ще се проведе на 29 май 2021 година.

При посещението си главният мюфтия, придружаван от Юджел Хюсню, районен мюфтия на гр. Русе, и Тунджай Шериф, директор на Духовно училище – гр. Русе, посети историческата училищна сграда, в която текат реставрационни дейности.

ИРАНСКИ ДИПЛОМАТ БЕ НА ПОСЕЩЕНИЕ В ГЛАВНО МЮФТИЙСТВО

Зам.-ръководителят на мисията на Ислямска република Иран в България г-н Хашем Насири посети Главно мюфтийство на 13 юли 2021 година. Дипломатът се срещна с главния мюфтия д-р Мустафа Хаджи. Хашем Насири поздрави духовния водач на мюсюлманите в България за преизбирането му за главен мюфтия от делегатите на Националната мюсюлманска конференция и му пожела успешен мандат и успешна работа в името на Аллах и на мюсюлманите в страната.